

NCE

Nota de Conjuntura
Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn Informe trimestral

Número 99
Abril de 2018

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 99. Abril de 2018

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament de Vicepresidència, i d'Economia i Hisenda**

Aquesta obra està subjecta a una llicència *Creative Commons* del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General d'Anàlisi Econòmica

Rambla Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Redacció

Direcció General d'Anàlisi Econòmica,

amb la col·laboració de la Direcció General de Pressupostos i la Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor

Data de tancament: 31 d'abril de 2018

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	9
2. El producte interior brut	17
3. El comerç exterior	26
4. El mercat de treball	32
5. L'evolució dels preus i dels salaris	40
5.1. L'evolució dels preus	40
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals	47
6. Àmbits monetari, financer i borsari	52
7. El sector públic	65
8. Recull d'indicadors	71
Requadre. Estat d'execució dels comptes de la Generalitat del 2017	74

Els trets més destacats

- **Es mantenen les expectatives favorables sobre l'economia mundial: l'FMI preveu que creixerà un 3,9 % aquest any i el 2019.** L'expansió està altament sincronitzada a nivell global i, tot i les mesures proteccionistes anunciades pels EUA i per la Xina, es preveu que el comerç mundial i la inversió s'accelerïn.
- **L'economia catalana registra el primer trimestre del 2018 un creixement intertrimestral d'un 0,8 %, el mateix increment que es va registrar el quart trimestre del 2017.** En termes interanuals el creixement és d'un 3,3 %, el mateix ritme que presentava el PIB a la primera meitat del 2017. L'economia catalana manté, per tant, un avanç molt significatiu, i no es detecten senyals de moderació.
- **El ritme de creixement de l'economia catalana supera el creixement del conjunt de l'Estat.** En termes intertrimestrals, el PIB català supera en una dècima el creixement espanyol, que segons la primera estimació de l'INE ha crescut un 0,7 %. La taxa de variació interanual del PIB català se situa en el 3,3 %, 4 dècimes per sobre del PIB espanyol.
- **El VAB del sector industrial modera una mica l'expansió, però segueix amb un creixement intens (5,1 % interanual).** La producció industrial continua amb un augment més fort a Catalunya que a la zona euro i les principals economies europees, amb un increment força generalitzat per branques d'activitat.
- **La construcció ha seguit mostrant una forta expansió durant els primers mesos del 2018, amb un creixement del VAB d'un 6,4 % interanual.** Els principals indicadors d'activitat segueixen a l'alça, si bé es detecta una lleu moderació puntual en les compravendes i en els visats d'habitatges iniciats.
- **Pel que fa a l'obra pública, els primers mesos d'enguany ha mantingut la recuperació observada el 2017.** L'augment de la licitació el 2017 es va concentrar en les administracions territorials (Generalitat i administració local) i, més recentment, s'ha vist reforçada per la licitació d'obres de l'Administració central i la Seguretat Social.

- **El sector de serveis ha mantingut el primer trimestre del 2018 un avenç del VAB d'un 2,7 % interanual, molt similar al de la segona meitat de l'any passat.** L'indicador d'activitat als serveis (IASS) mostra més dinamisme els primers mesos del 2018, després d'una lleu desacceleració durant els mesos previs.
- **L'any 2018 es manté la tendència favorable en els indicadors turístics, després dels bons resultats de l'any 2017** (en el conjunt del 2017 el nombre de visitants va augmentar un 5,0 % i la despesa turística un 9,6 %, tot i produir-se una desacceleració els darrers mesos de l'any). En particular, durant els dos primers mesos del 2018 destaca el creixement de la despesa turística total, que augmenta un 11,1 % interanual, superior a l'increment de l'arribada de turistes (3,5 %), fet que indica que el turisme que rebem és un turisme de major valor afegit.
- **Per components de la demanda, tant la demanda interna com la demanda externa van registrar aportacions positives al creixement durant 2017, fet que comporta un patró de creixement més equilibrat que en altres períodes d'expansió.** La demanda interna va enregistrar un creixement del 3,1 %, una mica més accentuat que el 2016 (2,7 %). Aquest creixement més alt s'explica per un repunt en la inversió i pel creixement de la despesa de consum de les administracions públiques. El saldo amb l'exterior va aportar 0,7 punts percentuals al creixement, menys que el 2016, a causa de la reducció del superàvit amb la resta d'Espanya. En canvi, el **saldo amb l'estranger va millorar fins a assolir una aportació al creixement d'un punt percentual, la més alta en 4 anys.**
- **El superàvit comercial de béns i serveis de l'economia catalana l'any 2017, comptant la part amb l'estranger (6,5 % del PIB) i la part amb la resta de l'Estat (5,7 % del PIB) se situa en un 12,2 % del PIB, 3 dècimes menys que el 2016.** Mentre que el saldo amb l'estranger va millorar el 2017, el superàvit amb Espanya es va reduir. El superàvit comercial de Catalunya és molt destacat, el quart més elevat entre els estats membres de la UE i superior al 2,7 % del conjunt de l'Estat espanyol i al 3,5% de mitjana a la UE.
- **Les exportacions de béns mantenen una evolució positiva i augmenten un 4,9 % interanual els dos primers mesos del 2018.** L'increment és gairebé generalitzat

per sectors econòmics, mentre que les exportacions destinades als mercats fora de la UE són les que més augmenten. Les exportacions comunitàries mostren també un creixement significatiu (4,6 %). Cal recordar que l'any 2017 les exportacions catalanes de béns es van accelerar i van créixer un 8,7 % en valors corrents, afavorides pel creixement del comerç mundial (5,4 % en volum).

- **Les exportacions d'alt contingut tecnològic van créixer un 9 % el 2017**, una taxa molt semblant al creixement mitjà de les exportacions de productes industrials (8,9 %). Des del 2014, les exportacions de més contingut tecnològic han anat guanyant pes, i el 2017 ja representen un 10,8 % del total de les exportacions industrials.
- **Pel que fa a les importacions, les dades dels dos primers mesos del 2018 mostren un creixement important, del 9,0 % interanual en valors corrents**, que representa una acceleració en volum tenint en compte la moderació dels preus.
- **El mercat de treball ha seguit oferint una evolució molt positiva els primers mesos del 2018. L'afiliació a la Seguretat Social ha continuat amb un creixement significatiu, d'un 3,7 % interanual el primer trimestre**, que supera el del passat trimestre (3,4 %). L'EPA també confirma l'expansió de **la població ocupada, que creix un 3,3 % interanual**. L'enquesta mostra com en termes absoluts l'ocupació ha crescut en 105.300 persones en comparació amb el primer trimestre del 2017. **Al conjunt de l'Estat l'ocupació augmenta a un ritme inferior al de Catalunya**: segons l'EPA creix un 2,2 % interanual el primer trimestre, mentre que l'afiliació s'incrementa un 3,5 % interanual.
- **Les dades d'afiliació mostren una creació d'ocupació en tots els grans sectors d'activitat, excepte a l'agricultura**. D'altra banda, segons l'EPA **creix l'ocupació a jornada completa, i es recupera la població ocupada no assalariada**. L'ocupació indefinida creix a un ritme notable (2,7 % interanual) però perd una mica d'impuls en favor de l'ocupació temporal. Tot i això, en termes absoluts, gairebé el 75 % de llocs de treball assalariats creats en els últims dotze mesos són indefinits.

- **La població en atur experimenta la caiguda interanual més intensa en tretze anys (-20,5 %)**, gràcies a la creació d'ocupació i al lleu retrocés de la població activa.
- **La taxa d'atur ha disminuït fins a un 12,2 %, la taxa més baixa des de finals del 2008.** Continua també reduint-se la proporció d'atur de llarga durada i de molt llarga durada, fins a un 46,5 % i un 32,5 %, respectivament.
- **La inflació ha augmentat una mica els dos darrers mesos, i se situa en un 1,5 % interanual el mes de març. La inflació subjacent (1,4 % el març) també s'està accelerant lleugerament, després dels increments moderats dels darrers mesos del 2017.** Dins de la inflació subjacent, el grup més inflacionista és el de l'alimentació elaborada, les begudes i el tabac (2 % interanual). **El cost laboral per treballador i mes del quart trimestre del 2017** va mantenir una evolució continguda, amb un increment del 0,3 % interanual. La inflació (d'un 1,7 % interanual en mitjana del quart trimestre) va ser superior a l'evolució del cost laboral per sisè trimestre consecutiu.
- **En el conjunt del 2017, el cost laboral per treballador i mes va reduir-se un 0,3 %** (el 2016 havia augmentat un 0,1 %). La pauta de moderació en els costos laborals s'estén a tots els sectors productius. En el conjunt de l'Estat el cost laboral va augmentar un 0,2 % l'any 2017.
- **La majoria de mercats borsaris inicien el primer trimestre de l'any amb pèrdues però milloren el mes d'abril. Tot i això, l'IBEX-35 acumula fins a finals de l'abril una caiguda d'un 0,9 % anual**, a causa del fort descens durant el primer trimestre de l'any, que s'ha vist compensat parcialment pel bon comportament de l'abril. L'índex principal de la Borsa de Barcelona, el Barcelona Global 100 presenta guanys del 0,3 % fins a l'abril. Pel que fa al volum de contractació de la Borsa de Barcelona, destaca el descens de la negociació d'accions durant el primer trimestre.
- **El primer trimestre del 2018, els ingressos no financers de la Generalitat augmenten un 2,4 % anual.** En particular, destaca el creixement de les bestretes del model de finançament (3,7 %). Al mateix període, **la recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària a**

Catalunya ha augmentat un 9,9 % anual, mentre que en el total de les comunitats autònomes ho ha fet en un 3,3 %.

- **Pel cantó de la despesa, el primer trimestre del 2018 les obligacions reconegudes per despeses no financeres creixen un 10 % anual**, en bona part perquè el major ritme de comptabilització d'algunes partides està impulsant l'execució de la despesa.

1.

L'entorn de l'economia catalana

Es mantenen les expectatives de fort creixement mundial per al 2018 i 2019, ambdós anys amb increments del PIB del 3,9 %

L'economia mundial es troba en un moment positiu gràcies a unes expectatives globals favorables i a l'impuls derivat de la política fiscal expansiva dels EUA. Segons l'FMI, el creixement del PIB per al 2018 serà d'un 3,9 %, i s'espera que estigui molt sincronitzat a nivell global, amb millores respecte al 2017 a la majoria dels països. L'any 2019 el creixement mundial es mantindrà en el 3,9 %, per tant es registraran els ritmes més alts des del rebot del 2010.

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	Projeccions			Diferència amb les projeccions de gener	
	2017	2018	2019	2018	2019
Economia mundial	3,8	3,9	3,9	0,0	0,0
Economies avançades	2,3	2,5	2,2	0,2	0,0
Estats Units	2,3	2,9	2,7	0,2	0,2
Japó	1,7	1,2	0,9	0,0	0,0
Regne Unit	1,8	1,6	1,5	0,1	0,0
Zona euro	2,3	2,4	2,0	0,2	0,0
Alemanya	2,5	2,5	2,0	0,2	0,0
França	1,8	2,1	2,0	0,2	0,1
Itàlia	1,5	1,5	1,1	0,1	0,0
Espanya	3,1	2,8	2,2	0,4	0,1
Economies emergents i en desenvolupament	4,8	4,9	5,1	0,0	0,1
Xina	6,9	6,6	6,4	0,0	0,0
Índia	6,7	7,4	7,8	0,0	0,0
Rússia	1,5	1,7	1,5	0,0	0,0
Amèrica llatina i Carib	1,3	2,0	2,8	0,1	0,2
Brasil	1,0	2,3	2,5	0,4	0,4
Àfrica subsahariana	2,8	3,4	3,7	0,1	0,2
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan	2,6	3,4	3,7	-0,2	0,2
Comerç mundial	4,9	5,1	4,7	0,5	0,3

Font: World Economic Outlook Update, FMI (abril de 2018).

Per als països avançats l'FMI preveu un creixement del 2,5 % per al 2018, dues dècimes més que el 2017 i dues dècimes més que el que es preveia el gener; per a l'any 2019 es preveu un creixement del 2,2 %. D'altra banda, s'espera que els països emergents i en desenvolupament vegin créixer el PIB un 4,9 % enguany- una dècima més que el 2017- , mentre que el 2019 s'acceleraran fins a un 5,1 %.

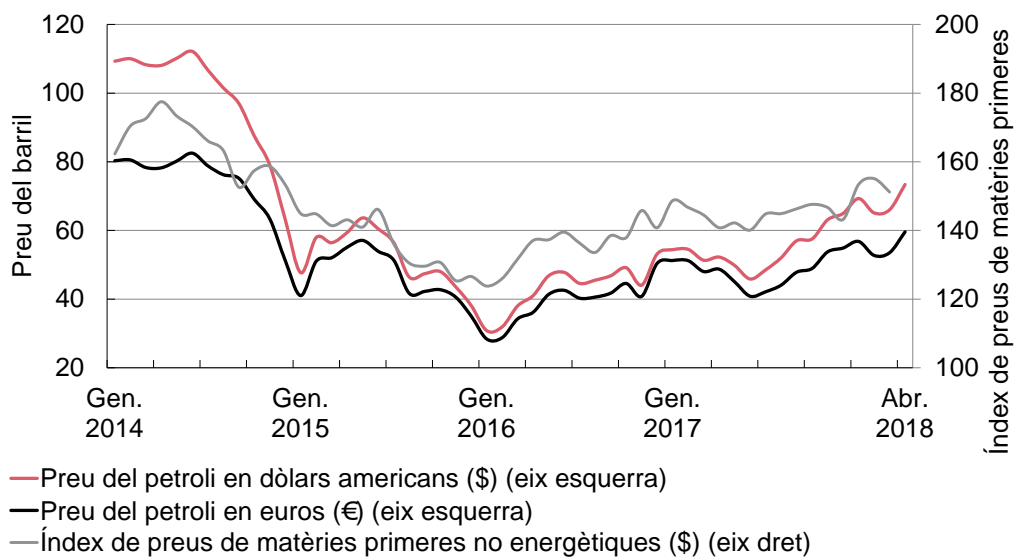
Les expectatives també són optimistes pel que fa al comerç mundial. Tot i els anuncis proteccionistes dels EUA, l'FMI preveu un augment del ritme de creixement a curt termini: el 2017 ja havia registrat un fort creixement d'un 4,9 % gràcies especialment al repunt dels països emergents, i per al 2018 i 2019 s'espera que augmenti un 5,1 % i un 4,7 % respectivament. De fet, l'anunci d'aquestes mesures i les turbulències financeres observades a l'inici del 2018 van generar inicialment incertesa, però els indicadors més recents es mantenen globalment positius fins al punt d'haver determinat una millora de les previsions de l'economia mundial.

Un context econòmic positiu a l'espera del comportament del comerç internacional i altres incerteses

Malgrat que les perspectives apunten a un creixement força generalitzat del PIB, hi ha diversos factors que afegixen incerteses al compliment d'aquestes previsions. Un primer risc, que ja s'ha esmentat, és el perill d'un espiral de mesures proteccionistes i populistes, afavorides per l'augment de la desigualtat que s'ha produït als països avançats els últims anys. Un segon risc és que la política monetària sigui més restrictiva del previst. De moment, el bon to de l'economia global està facilitant la normalització gradual de la política monetària als EUA, però un enduriment més fort pressionaria els països i agents més endeutats. Finalment, cal tenir en compte que l'expansió es recolza en bona mesura en unes polítiques monetàries i fiscals pro-cíclics, especialment a les economies avançades. De fet, diverses veus apunten a la necessitat d'aprofitar el moment positiu per aprofundir en reformes encaminades a aconseguir un creixement més robust i inclusiu, i que permetin ampliar el marge de maniobra.

Un altre tret a destacar en el panorama global és la recuperació dels països exportadors de matèries primeres, que s'havien vist afectats per la davallada dels preus d'aquests productes entre 2015 i 2016. Durant el 2017 es va produir un repunt dels preus del petroli i el gas, així com dels productes metàl·lics i del sector primari. El petroli marca actualment els valors més alts des de finals del 2014, degut als acords assolits entre els països productors i a l'increment de la demanda derivat del creixement econòmic, però els increments del preu del gas, per exemple, també s'expliquen per la política de reduir el consum de carbó per part de la Xina.

Evolució del preu del barril de petroli Brent i del preu de les matèries primeres

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 26 d'abril de 2018.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat.

L'economia dels EUA s'accelerarà enguany fins al 2,9 %, en part per la política fiscal expansiva

El creixement econòmic previst per als EUA s'incrementa dues dècimes el 2018 i el 2019, fins al 2,9 % i al 2,7 %, respectivament. Cal recordar que aquestes previsions ja s'havien revisat a l'alça en l'anterior estimació de l'FMI. Aquest augment s'explica per un comportament més dinàmic del que s'esperava durant el tram final del 2017, i especialment pels estímuls fiscals duts a terme mitjançant la reducció de l'impost sobre societats i els incentius a la inversió empresarial. Es preveu que l'expansió fiscal tingui impactes fins al 2020.

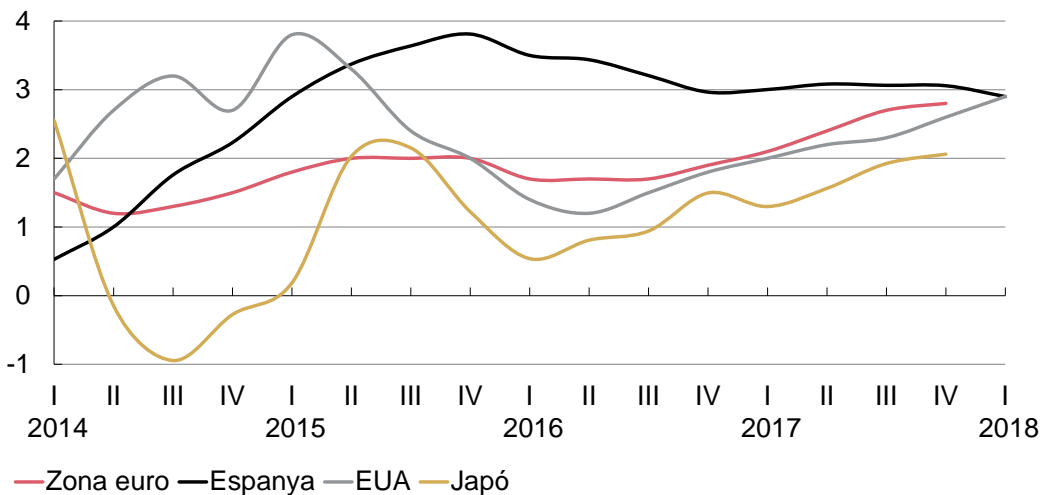
La Reserva Federal va incrementar els tipus d'interès el març, i durant 2018 s'esperen increments addicionals

D'altra banda, la normalització de la política monetària segueix en marxa. La Reserva Federal ja ha incrementat els tipus fins a una forquilla de l'1,5-1,75 %, i s'espera que durant el 2018 es produeixin entre dos i tres increments més. Tanmateix, no es descarta que la política monetària es pugui endurir més del previst si l'economia es reescalfa i la inflació es dispara- cal recordar el context de plena ocupació, amb una taxa d'atur d'un 4,1 %.

La primera dada del PIB dels EUA del primer trimestre d'enguany assenyalava una certa desacceleració, tot i que ha superat les expectatives dels analistes. En termes anualitzats, el creixement el primer

trimestre ha estat d'un 2,3 % (a finals del 2017 el ritme era d'un 2,9 % anualitzat). El consum privat ha perdut impuls, però en canvi la inversió ha accentuat el seu dinamisme. En termes interanuals, en canvi, no s'observa una desacceleració del creixement del PIB i, de fet, es registra l'augment interanual (2,9 %) més alt des del segon trimestre del 2015, gràcies al creixement de la inversió no residencial, les exportacions i el consum públic. Altres indicadors, com els índexs PMI publicats per *IHS Markit*, apunten a uns resultats positius pel cantó de l'oferta: la indústria presenta els valors màxims dels últims quatre anys i els serveis també mostren uns resultats favorables, tot i que menys que la manufactura.

Creixement interanual del PIB (%)

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis (BEA).

El PIB del Japó creixerà l'1,2 % aquest any

El PIB japonès va créixer per sobre de la tendència el 2017 (1,7 %) i es va anar accelerant al llarg de l'any. El creixement s'explica pel dinamisme del consum privat, la inversió feta per tal de donar resposta a aquesta demanda creixent i a la millora de la demanda externa. No obstant això, l'FMI preveu que el ritme de creixement es moderi lleugerament fins a l'1,2 % el 2018 i fins al 0,9 % l'any vinent. Aquest augment del PIB s'explicaria principalment pel manteniment del dinamisme en el consum i la inversió privats, així com un increment en el pressupost públic. El ien no ha patit canvis destacables i s'espera que els tipus d'interès de referència es mantinguin al voltant del zero fins a mitjan 2019.

La Xina creixerà un 6,6 % enguany, seguint amb la tendència de moderació gradual, mentre que l'Índia s'accelerará fins al 7,4 %

L'economia xinesa, que durant el període 2012-2016 va anar moderant gradualment la seva expansió, va tornar a guanyar una mica d'impuls

el 2017 (amb un creixement d'un 6,9 %), gràcies al bon comportament de les exportacions. Les previsions, però, apunten a que el creixement tornarà a moderar-se una mica: serà d'un 6,6 % el 2018 i d'un 6,4 % el 2019. El dinamisme exportador ha afavorit l'entrada de divises i l'apreciació del *renminbi*, que podria contribuir a una moderació de les exportacions xineses, en línia amb les perspectives de moderació econòmica citades. D'altra banda, l'economia continua transitant cap a un model més equilibrat, més basat en serveis i consum privat, però el crèdit encara segueix mostrant un creixement intens i suposa un dels principals desequilibris macroeconòmics.

Per la seva banda, l'Índia, que el 2017 es va veure afectada pels ajustos en l'oferta monetària, i va créixer un 6,7 %, s'espera que es torni a accelerar: 7,4 % de creixement del PIB el 2018 i 7,8 % el 2019. La relativa moderació de la inversió s'ha vist compensada pel repunt del consum privat.

Repunt del creixement a Llatinoamèrica i, en general, millors perspectives per als països exportadors de primeres matèries

L'FMI preveu una clara millora del creixement econòmic a Llatinoamèrica, que passarà de l'1,3 % el 2017 fins al 2 % enguany, i al 2,8 % el 2019. La regió es veurà afavorida per l'impacte del creixement dels EUA i per la millora de les condicions dels països exportadors de matèries primeres, gràcies a la recuperació dels preus d'aquests productes. La principal economia, Brasil, després d'haver entrat en recessió els anys 2015-2016, va retornar al creixement el 2017 i s'espera que acceleri la recuperació gràcies a l'impuls del consum privat i a la inversió. Mèxic es veurà especialment beneficiat per la política fiscal dels EUA, així com per la implantació de reformes estructurals que apropin els ritmes de creixement al 3 % a mitjà termini. Argentina es preveu que enguany moderi el creixement pels efectes d'un clima advers per a l'agricultura, i per la necessitat de fer ajustos monetaris i en el dèficit públic per tal de corregir una inflació elevada.

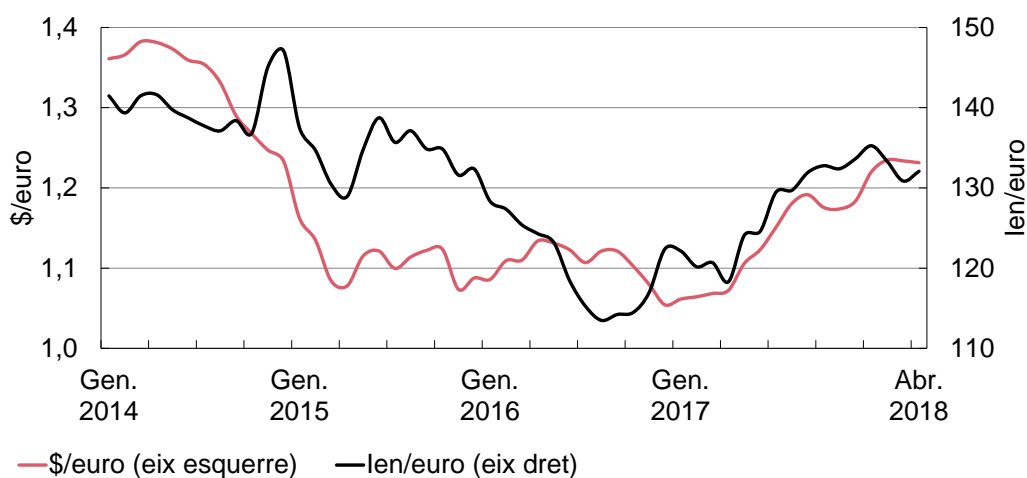
En el cas de Rússia, el 2017 es va veure afavorida per la recuperació dels preus del petroli, una confiança empresarial elevada i una política monetària favorable, després de tres anys de dificultats econòmiques. Per al 2018 i 2019 s'esperen ritmes de creixement moderats però estables al voltant de l'1,5 %.

A l'Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan les perspectives són de millora, amb un creixement del PIB del 3,4 % el 2018 i del 3,7 % el 2019. De la mateixa manera, l'Àfrica subsahariana mostra unes previsions de creixement d'un 3,4 % i d'un 3,7 % per al 2018 i el 2019, respectivament.

Milloren fins al 2,4 % les previsions de la zona euro per al 2018, però el creixement es desaccelera el 2019

L'FMI revisa a l'alça les previsions de creixement del PIB per al conjunt de la zona euro, que després de créixer un 2,3 % el 2017, s'espera que creixi el 2,4 % enguany (dues dècimes més del que es preveia al gener) i que el ritme expansiu es moderi fins al 2 % el 2019, sense canvis respecte de les últimes estimacions. La millora de perspectives s'explica per diversos factors: una demanda interna que ha mostrat un comportament millor del previst, una política monetària que segueix acompanyant el creixement i una millora en les previsions de creixement del comerç global malgrat els riscos de proteccionisme.

Evolució del tipus de canvi de l'euro

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 24 d'abril de 2018.
Font: Banc d'Espanya.

Per països, destaca el creixement d'Alemanya (2,5 % de previsió per enguany, dues dècimes més del que es preveia el gener), França (2,1 % després d'una revisió de dues dècimes) i Espanya (2,8 % de creixement per enguany, quatre dècimes més del que l'FMI calculava el gener). Per Itàlia també s'han revisat les previsions en una dècima, però el PIB creixerà a un ritme més moderat (1,5 %).

Complementàriament a les previsions de creixement, alguns indicadors recents sobre la zona euro mostren una tendència més feble. Per exemple, l'índex PMI d'*IHS Markit*, detecta els mesos de març i abril d'enguany una moderació força generalitzada a les principals economies europees, tant pel que fa a les manufactures com als serveis. Els índexs segueixen sent superiors a la mitjana dels últims cinc anys i les perspectives són bones gràcies al creixement de l'ocupació i l'augment de les comandes, però s'estan abandonant els intensos creixements de mesos previs.

D'altra banda, durant el 2017 l'euro es va anar apreciament respecte del dòlar i el ien, de manera que la competitivitat via preus es va veure frenada pel tipus de canvi. Durant els primers mesos del 2018, sembla que aquesta tendència s'ha frenat, amb una estabilització del tipus de canvi dòlar/euro i una lleugera depreciació en relació al ien en els últims mesos.

Es segueixen eixamplant les diferències en la política monetària del BCE i la FED

Com ja s'ha comentat abans, el març la Reserva Federal va pujar el març els tipus d'interès, i tot apunta a que durant l'any hi haurà increments addicionals. Per contra, el Banc Central Europeu, més enllà de les anunciades reduccions en el volum de compres d'actius a partir de setembre, no ha modificat la posició acomodàcia de la seva política monetària i manté els tipus de referència en el 0 % i la compra d'actius en 30.000 milions d'euros mensuals (com ja va establir a partir del gener d'enguany). Aquesta situació s'espera que es mantingui sense canvis, i no s'esperen alces en els tipus fins al 2019.

L'economia espanyola es modera menys del que s'esperava

D'acord amb l'estimació d'avanç del PIB que elabora l'INE, l'economia espanyola ha crescut un 0,7 % intertrimestral el primer trimestre d'enguany, el mateix ritme dels dos últims trimestres del 2017, el que suposa una variació interanual d'un 2,9 %, la taxa interanual més baixa des del primer trimestre del 2015. Tot i que el creixement s'ha alentit (cal recordar que en el conjunt del 2017 el PIB va avançar un 3,1 %), l'economia espanyola s'ha moderat menys del previst. De fet, l'FMI ha revisat a l'alça les previsions de creixement del PIB d'Espanya per al 2018, fins al 2,8 %, quatre dècimes més que en les previsions del gener. De cara al 2019, l'organisme pronostica que el creixement es desaccelerarà fins a un 2,2 %.

L'actualització del programa d'estabilitat per Espanya presentat a finals d'abril inclou un nou escenari macroeconòmic per als propers anys. Es preveu un creixement del PIB per al 2018 d'un 2,7 %, mentre que per al 2019 el creixement s'alentirà fins a un 2,4 %. La moderació s'explica per l'augment més contingut de la demanda interna (amb una desacceleració en tots els components), mentre que la demanda externa mantindrà l'aportació positiva al creixement (de quatre dècimes aquest any i de tres dècimes el 2019). En qualsevol cas, el creixement previst segueix sent significatiu i per aquest motiu l'ocupació s'espera que seguirà avançant (per sobre d'un 2%) i la taxa d'atur disminuirà fins a un 15,5 % el 2018 i fins a un 13,8 % el 2019 (encara força superior a la mitjana de la zona euro).

Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

	2017	Projeccions	
		2018	2019
PIB	3,1	2,7	2,4
Demanda interna ¹	2,8	2,3	2,2
Despesa del consum final privat ²	2,4	2,0	1,8
Despesa del consum de les administracions públiques	1,6	1,1	1,2
Formació bruta de capital fix	5,0	4,7	4,4
Demanda externa ¹	0,3	0,4	0,3
Exportació de béns i serveis	5,0	4,8	4,6
Importació de béns i serveis	4,7	4,1	4,2
Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament respecte a la resta del món (% del PIB)	2,0	1,9	1,9
Deflactor del consum privat	1,8	1,4	1,6
Ocupació laboral ³	2,8	2,5	2,3
Taxa d'atur (% de la població activa)	17,2	15,5	13,8

¹ Contribució al creixement del PIB.

² Inclou llars i institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

³ En termes equivalents a temps complet.

Font: INE i Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat (abril de 2018).

El Banc d'Espanya, d'altra banda, ha elaborat unes previsions que coincideixen amb el creixement previst per al 2018 pel Ministeri (2,7 %) però amb lleugeres diferències, com ara una evolució més baixa de la formació bruta de capital i uns creixements superiors en el consum privat i públic.

Finalment, pel que fa als indicadors més recents, apunten a que l'economia espanyola segueix mantenint un creixement notable, en un context de sòlida confiança dels agents, condicions financeres favorables i creació d'ocupació. Així, per exemple, s'observa un repunt en els indicadors de sentiment econòmic (publicat per la Comissió Europea) i en l'índex de confiança empresarial. Els indicadors d'oferta mostren una evolució positiva força generalitzada als grans sectors d'activitat, si bé a la indústria l'augment és menys dinàmic que mesos enrere, mentre que en canvi els serveis donen més mostres de solidesa. De la mateixa manera, l'índex PMI de *Markit* per al primer trimestre destaca que l'ocupació en el sector serveis creix a nivells màxims d'una dècada gràcies a les noves comandes, que també han augmentat al sector manufacturer.

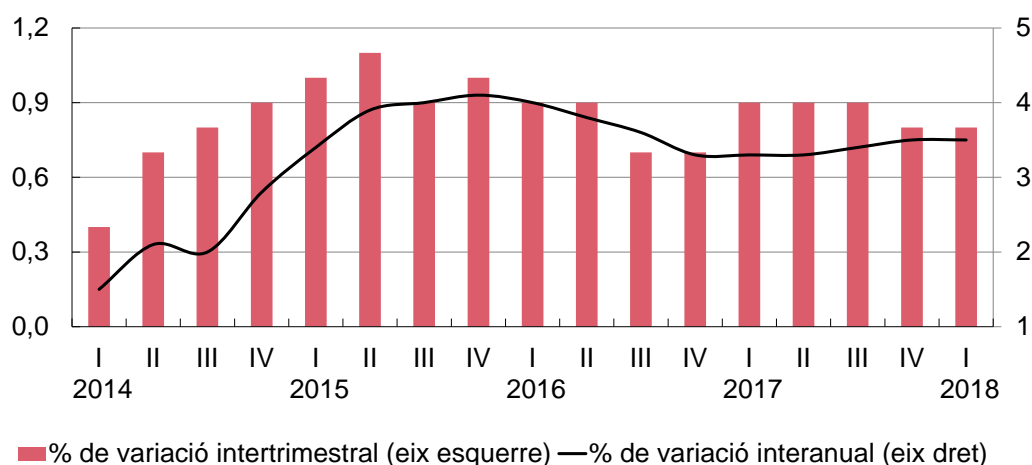
2.

El producte interior brut

El primer trimestre del 2018, l'economia catalana creix un 0,8 % intertrimestral. El creixement interanual se situa en un 3,3 %

L'avanç del PIB, que elaboren conjuntament el Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda i l'Idescat, mostra un creixement intertrimestral d'un 0,8 % el primer trimestre del 2018. Aquest resultat és el mateix que l'obtingut el trimestre anterior, la qual cosa mostra la vitalitat que continua mantenint l'economia catalana. En termes interanuals el creixement del primer trimestre se situa en un 3,3 %, dues dècimes menys que en el trimestre anterior. En relació amb els resultats avançats per l'INE per a Espanya, l'economia catalana mostra un creixement que és d'una dècima superior en termes intertrimestrals i de quatre dècimes superior en termes interanuals.

Evolució del PIB de Catalunya

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

El creixement del PIB continua sustentant-se sobretot en la demanda interna, però el component exterior està tenint un paper molt destacat, tal i com mostren les darreres dades del darrer trimestre del 2017, en què l'aportació positiva de la demanda exterior va ser especialment important. En aquest sentit, la millora que presenten les perspectives de creixement del comerç mundial són un factor més per veure amb optimisme la continuïtat del creixement de les exportacions i de l'economia catalana, un creixement que també s'ha vist afavorit per la política monetària encara expansiva i per la relativa estabilitat dels

mercats financers. La creació neta de llocs de treball ha seguit amb uns resultats favorables durant el primer trimestre, amb un creixement significatiu tant en el nombre d'afiliats a la Seguretat Social (3,7 %) com en l'ocupació (3,3 %), mesurada per l'EPA.

La bona situació econòmica que reflecteixen els indicadors macroeconòmics també es reproduïx en les dades d'àmbit empresarial. Així, durant el primer trimestre d'enguany s'observa un nou repunt de la confiança empresarial. La millora es produeix tant pel que fa a la marxa del negoci del primer trimestre com pel que fa a les expectatives en vistes al segon trimestre del 2018, amb uns indicadors de confiança més positius que al conjunt de l'Estat.

Producte interior brut de Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2017			2017		2018
	Mitjana anual	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ^A
Agricultura	-3,1	0,3	-3,5	-4,9	-4,2	-2,2
Indústria	4,9	3,8	4,0	5,2	6,4	5,1
Construcció	4,7	3,8	3,5	5,3	6,4	6,4
Serveis	2,9	3,1	3,0	2,8	2,6	2,7
PIB pm	3,4	3,3	3,3	3,4	3,5	3,3

^A Dades d'avanç.

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

El VAB del sector industrial modera una mica l'expansió, però segueix amb un creixement intens (5,1% interanual)

El sector industrial continua amb la forta expansió que ha caracteritzat la seva evolució des del 2014. En el decurs del 2017 el creixement va anar guanyant força i va tancar el quart trimestre amb un augment d'un 6,4 % interanual; els primers mesos del 2018 la indústria ha continuat avançant, però a un ritme una mica més moderat, com mostra l'evolució del VAB que situa el creixement interanual el primer trimestre en un 5,1 %.

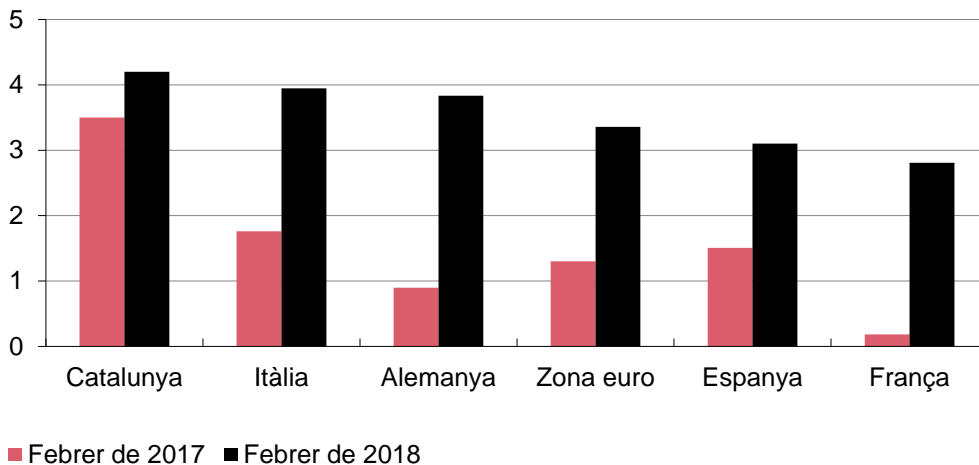
La producció industrial a Catalunya manté un creixement superior que a la zona euro

Durant els darrers anys el dinamisme de la indústria a Catalunya està sent superior al de les economies europees més importants i al del conjunt de la zona euro. El diferencial de creixement va ser especialment ampli entre 2014 i 2016; durant el 2017 i els primers

mesos del 2018 la indústria a Catalunya manté també un ritme superior, però menys acusat. La producció industrial, mesurada en mitjana dels dotze darrers mesos fins al darrer mes de febrer, creix un 4,2 % a Catalunya, per sobre d'Alemanya (3,8 %) i de la zona euro en el seu conjunt (3,4 %), i amb una diferència més gran respecte el ritme d'Espanya (3,1 % interanual) i de França (2,8 %).

Evolució de la producció industrial

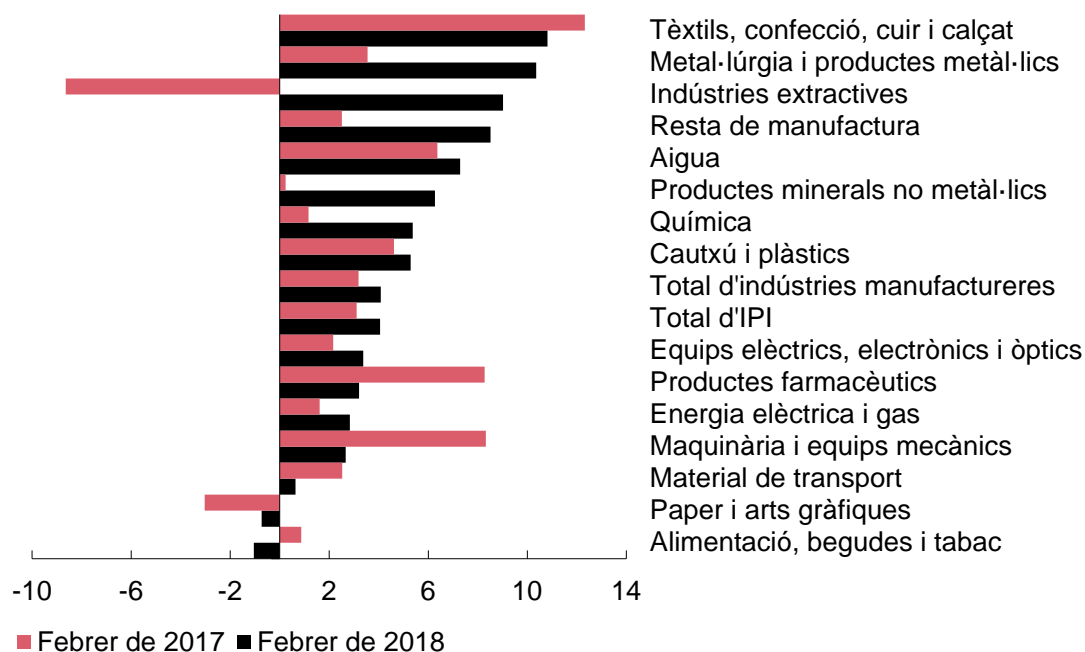
(mitjana mòbil dels darrers 12 mesos, % de variació interanual)

Dades amb correcció d'efecte calendari.
Font: Idescat, INE i Eurostat.

Evolució de la producció industrial

Mitjana mòbil dels darrers 12 mesos (% de variació interanual)

Font: Idescat i INE.

Pel que fa a l'evolució de la indústria per subsectors (durant els darrers 12 mesos fins al febrer), gairebé totes les principals agrupacions sectorials presenten creixements positius, excepte l'alimentació i la indústria del paper i les arts gràfiques. La que obté millors resultats és l'agrupació de la indústria tèxtil, confecció, cuir i calçat, seguida per la de metal·lúrgia i productes metàl·lics.

La construcció creix a un ritme intens, d'un 6,4 % interanual el primer trimestre, la mateixa taxa d'augment que a finals del 2017

La construcció ha seguit mostrant un fort creixement durant els primers mesos del 2018. L'evolució d'aquest sector va accelerar-se durant el 2017, fins assolir un creixement del 6,4 % el darrer trimestre de l'any, la mateixa taxa de creixement interanual que ofereix l'avanç de dades del primer trimestre del 2018. Els indicadors d'ocupació del sector continuen amb una dinàmica molt positiva, amb un increment de l'afiliació a la Seguretat Social del 5,1 % interanual el primer trimestre.

El subsector residencial concentra la millora de l'activitat gràcies a l'augment acumulat d'habitatges en construcció; tot i això, els darrers mesos s'ha produït una variabilitat important en els visats d'habitatges nous iniciats: per exemple, el mes de gener van caure un 23,7 %, però el mes de febrer han augmentat un 14,1 %. Les compravendes d'habitatges nous han seguit amb un evolució molt positiva, si bé les d'habitatges usats s'han moderat. En qualsevol cas, queda palesa la força del mercat d'habitatge, com es desprèn de l'evolució dels preus, que el darrer trimestre del 2017 supera un creixement del 10 % interanual, tant en l'habitatge nou com en l'usat.

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics

(nombre d'habitatges nous)

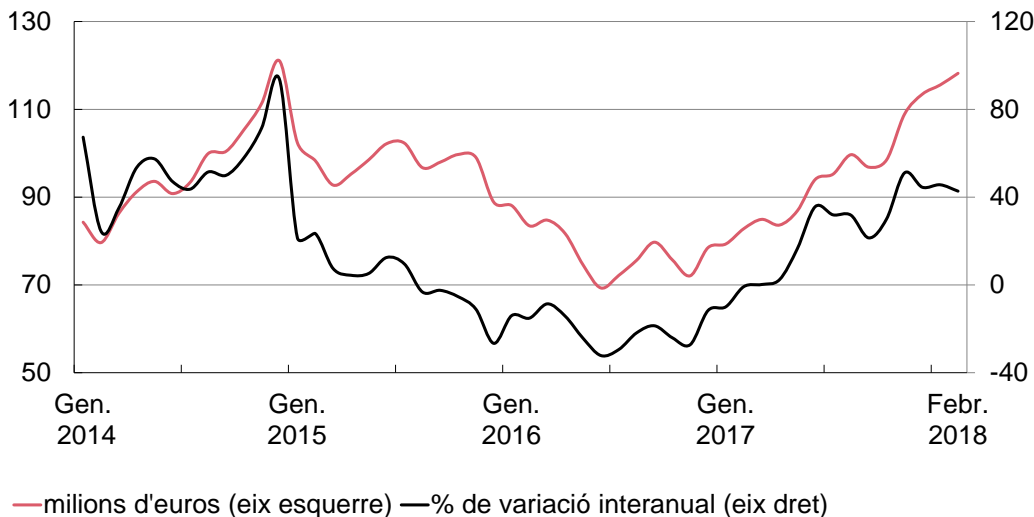
	Nombre	% de variació interanual
2006	125.506	15,0
2008	26.452	-68,8
2014	3.635	51,4
2016	7.489	38,1
2017	10.091	34,7
2018 (gener-febrer)	-	-4,8

Font: Ministeri de Foment.

Pel que fa a l'obra pública, la situació ha anat millorant segons es desprèn de l'evolució de la licitació, que va iniciar el 2017 amb una recuperació que s'ha mantingut els primers mesos d'enguany. Així,

tenint en compte les dades disponibles fins al mes de febrer, la mitjana mòbil dels dotze darrers mesos mostra un creixement del 42,7 %, que situa el volum d'obra licitada en valors corrents a nivells similars als de finals del 2014. L'augment de la licitació el 2017 es va concentrar inicialment en les administracions territorials, i posteriorment s'ha vist reforçada per la licitació d'obres de l'Administració central a Catalunya. Tot i això, el recorregut de l'obra civil està condicionat pel dèbil creixement de la inversió pública.

Evolució de la licitació oficial (mitjana mòbil de 12 mesos)

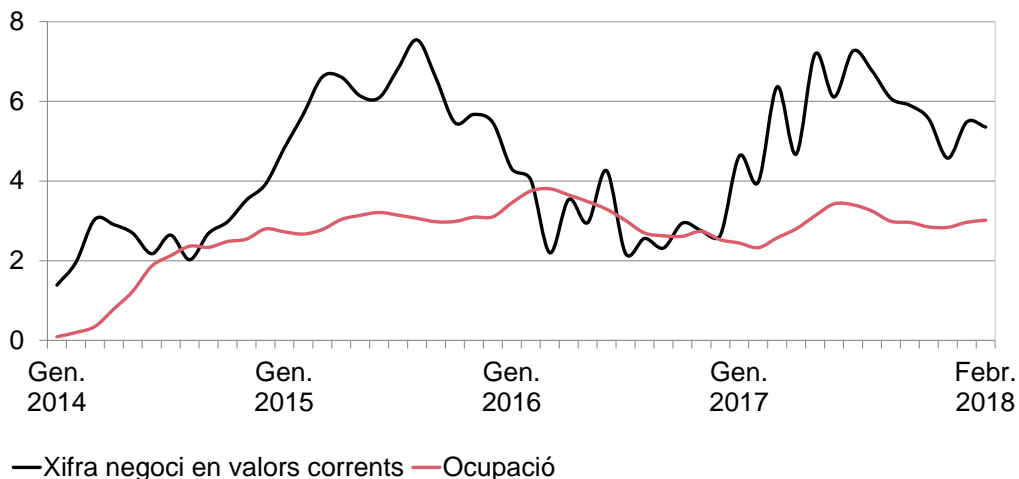
Font: Ministeri de Foment.

El VAB dels serveis creix un 2,7 % interanual el primer trimestre

El sector serveis s'ha accelerat lleugerament el primer trimestre del 2018, amb un creixement del 2,7 % interanual. L'indicador d'activitat als serveis (que mesura l'evolució de la xifra de negoci en les activitats de mercat) va registrar una desacceleració en la segona meitat del 2017, però els dos primers mesos del 2018 torna a mostrar més dinamisme. Aquest indicador mostra increments interanuals en tots els subsectors, però en particular destaca el comportament més dinàmic de les activitats administratives i de les activitats professionals, científiques i tècniques. L'afiliació a la Seguretat Social reflecteix, així mateix, el dinamisme dels serveis, amb un creixement interanual del 3,7 % interanual el primer trimestre; per branques, l'afiliació augmenta de forma generalitzada, però de forma més intensa entre les branques del sector no vinculades a les activitats de mercat, la qual cosa mostra que el creixement de l'activitat s'estén tant a les activitats de mercat com a les activitats fora de mercat.

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis

(variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

Els primers mesos del 2018 la despesa turística accentua el creixement anual

Durant el 2017, el sector turístic va registrar uns resultats molt positius, amb un augment destacat de la despesa turística (9,6 %) i del nombre de turistes estrangers (4,2 %), si bé a l'últim trimestre de l'any les xifres van ser més febles pels atemptats d'agost i les imatges de violència de l'1 d'octubre. Els primers mesos d'enguany els indicadors turístics s'han recuperat de nou, tot i que caldrà veure l'abast d'aquesta recuperació, ja que de moment la disponibilitat de dades és reduïda. Així, fins al febrer, l'afluència de turistes ha augmentat un 2,4 % interanual, però el que és més destacat és el fort increment de la despesa turística en aquests mesos (de l'11,1 %). Les dades de les pernoctacions hoteleres es refereixen al conjunt del primer trimestre, amb resultats igualment positius pel que fa als turistes estrangers i també al turisme estatal, que inclou el turisme interior català; de tota

Indicadors del sector turístic

(% de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Pernoctacions hoteleres. Gener-Març 2018.		
Turisme total	3,1	3,5
Turisme estatal	2,5	6,2
Turisme estranger	3,5	1,9
Turisme estranger. Gener- Febrer 2018.		
Nombre de turistes	2,4	3,9
Despesa turística total	11,1	5,2

Font: INE.

manera, a l'hora d'analitzar les dades cal tenir en compte que potser una part de la millora del mes de març es degui a l'efecte de la Setmana Santa (el 2017 va tenir lloc al mes d'abril, mentre que el 2018 ha caigut fonamentalment durant el mes de març).

En el conjunt del 2017 la demanda interna va accelerar el seu creixement fins a un 3,1 %, però a la part final de l'any va moderar-se per l'alentiment de la inversió

Segons els comptes econòmics anuals i trimestrals publicats per l'Idescat el passat mes de març, el creixement del PIB del 2017 es va situar en un 3,4 % (dues dècimes menys que l'any anterior). La demanda interna va enregistrar un creixement d'un 3,1 %, una mica més fort que el corresponent al 2016 (2,7 %). Aquest registre més elevat s'explica per un repunt en la inversió i pel creixement de la despesa de consum de les administracions públiques, que va experimentar l'augment més gran des de l'any 2009 (d'un 2,4 %). Per la seva part la despesa en consum de les llars va mantenir el mateix creixement de l'any anterior (2,4 %).

Evolució del PIB de Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2017				2017
	Mitjana anual	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre
PIB	3,4	3,3	3,3	3,4	3,5
Demanda interna	3,1	2,7	3,2	3,6	2,7
Despesa en consum de les llars	2,4	1,8	2,7	3,0	2,0
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	2,4	1,1	2,5	2,8	3,3
Formació bruta de capital ²	5,6	6,8	5,3	6,2	3,9
Béns d'equipament i altres actius	5,4	7,3	4,5	6,4	3,4
Construcció	5,1	5,9	5,9	4,9	3,9
Saldo exterior ^{3, 4}	0,7	0,9	0,4	0,2	1,1
Saldo amb l'estranger ⁴	1,0	1,5	1,8	-0,2	0,9
Exportacions de béns i serveis	6,3	6,1	7,2	6,0	5,8
Importacions de béns i serveis	4,4	2,6	3,1	7,7	4,1

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴ Aportació al creixement del PIB.

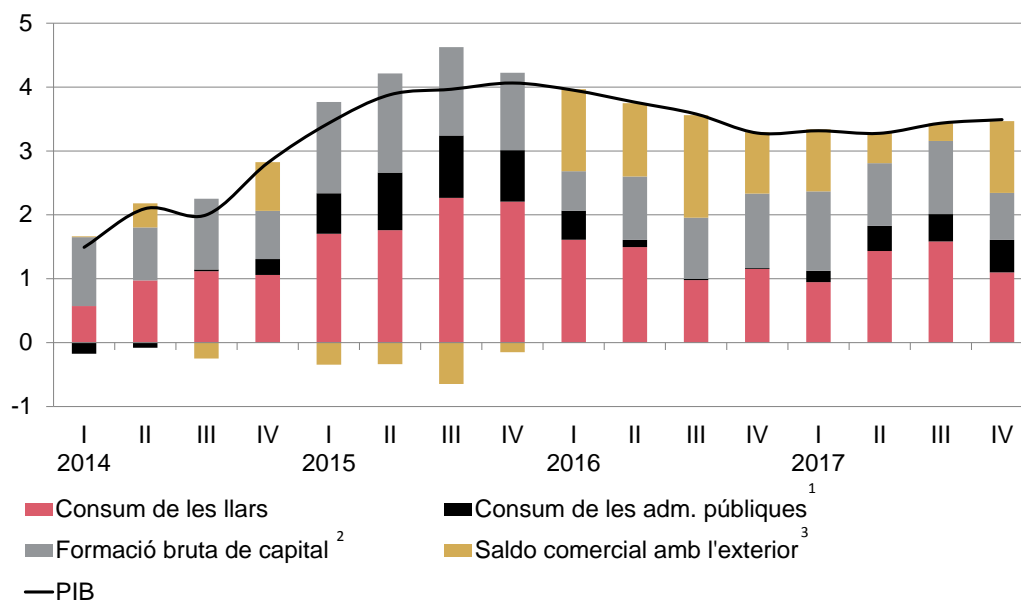
Font: Idescat.

Al seu torn, la contribució al creixement del saldo amb l'exterior, de 0,7 punts percentuals (pp) va ser inferior a la del 2016, degut a que els intercanvis amb la resta de l'Estat hi van restar 0,3 pp, però en canvi, el

saldo amb l'estranger va millorar (fins a assolir una aportació d'un punt percentual, la més alta en quatre anys), per l'acceleració de les exportacions a l'estranger (amb un increment interanual d'un 6,3 %). Gràcies a això, el superàvit comercial de Catalunya en béns i serveis es va situar en un 12,2 %, tres dècimes menys que el 2016, però dins d'uns registres molt elevats: va augmentar el superàvit dels intercanvis amb l'estranger: del 5,9 % el 2016 al 6,5 % el 2017; però va disminuir amb la resta de l'estat: del 6,5 % el 2016 al 5,7 % el 2017.

En termes de percentatge, durant el 2017 va guanyar protagonisme la demanda interna per l'augment de l'aportació de la despesa en consum de les administracions públiques (fins a l'11,2 %) i de la formació bruta de capital (fins a un 30,3 %), mentre que l'aportació de la despesa en consum de les llars (37,5 %) al creixement del PIB català va ser força similar a la del 2016. L'aportació percentual positiva de la demanda externa va disminuir, i el 2017 va representar un 21% del total.

Evolució del PIB i aportació al creixement de la demanda (Contribució a la variació interanual del PIB en punts percentuals)

¹Inclou el consum de les institucions sense finalitat lucrativa

²Inclou la variació d'existències

³Inclou el saldo amb l'estranger i el saldo amb la resta de l'Estat

Font: Idescat

El perfil trimestral mostra un segona part del 2017 amb un creixement interanual més elevat que en la primera. El quart trimestre va finalitzar amb un creixement del PIB del 3,5 %. Aquest enfortiment de l'economia es concentra en la demanda externa, que finalitza el darrer trimestre amb una aportació al creixement del PIB de 1,1 pp. En canvi, la demanda interna s'afebleix (fins a un 2,7 % interanual), degut al creixement més dèbil del consum privat i sobretot per l'alentiment de la formació bruta de capital, tant en el component de béns d'equipament com en la construcció.

Pel que fa al primer trimestre d'enguany, caldrà esperar a que l'Idescat elabori la comptabilitat trimestral a mitjans de juny, per disposar de l'evolució dels agregats de la demanda. De moment, els indicadors són molt escassos. Pel que fa als indicadors disponibles de consum, les matriculacions de turismes han accelerat el seu creixement (fins a un 11,4 % interanual) i les dades de comerç al detall mostren també una millora; cal dir que l'evolució d'aquest indicador de comerç pot no estar recollint en la seva totalitat la dinàmica comercial per l'emergència del comerç electrònic. En qualsevol cas, l'evolució d'aquest indicador els primers mesos és més positiva que durant el 2017, fet que juntament amb els bons resultats de l'ocupació laboral posen de manifest que el consum privat haurà mantingut una evolució força positiva.

Pel que fa a la inversió, el senyal que s'extrau d'indicadors com ara la matriculació dels vehicles de càrrega és positiu, amb un augment del 5,6 % interanual el primer trimestre. En d'altres indicadors, com en les importacions de béns d'equipament, la informació tan sols arriba al mes de gener i és poc representativa. Pel que fa a la inversió en construcció, el bon to de bona part dels indicadors d'activitat del sector suggereixen que continua la seva evolució positiva.

Amb relació al comportament de la demanda exterior, com es comenta en el capítol tres d'aquesta publicació, durant els dos primers mesos les exportacions de béns han seguit augmentant, però les importacions s'han accelerat més. Caldrà esperar a disposar de dades posteriors i de les estimacions que faci l'Idescat en la seva comptabilitat trimestral, per disposar del balanç i de l'aportació del component exterior. Pel que fa al comportament del comerç exterior de serveis, després del sotrac negatiu dels darrers mesos de l'any passat, el turisme ha recuperat taxes positives, amb bons resultats sobretot en termes de despesa.

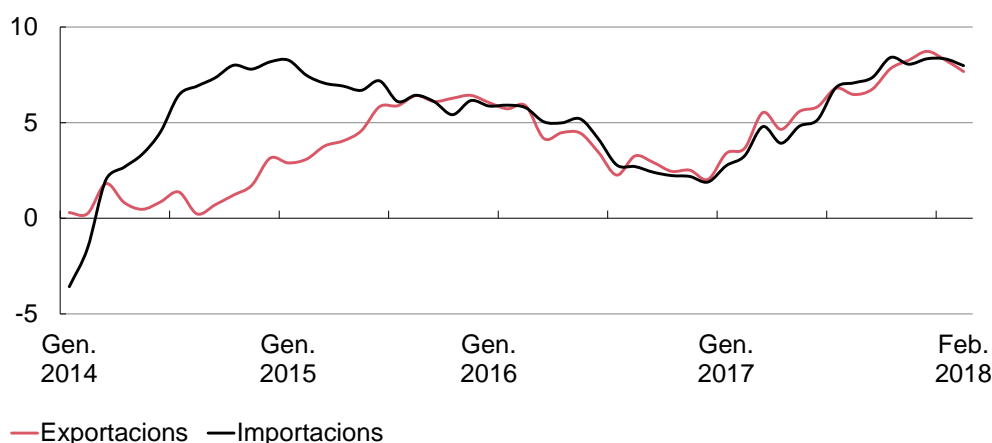
3.

El comerç exterior

Les exportacions de béns mantenen una evolució positiva i augmenten un 4,9 % anual a l'inici del 2018

Les exportacions catalanes de béns en preus corrents es van accelerar el 2017, i van assolir una taxa de variació interanual del 8,7 %. Aquest comportament positiu de les exportacions va seguir la línia d'acceleració del comerç mundial iniciat el 2017, fins i tot creixent a taxes més altes. L'FMI ha xifrat l'increment en volum de les exportacions mundials de béns en un 5,4 % el 2017, i per al 2018 apunta a un augment del 5,3 %. Enguany, les exportacions catalanes de béns continuen mantenint una dinàmica molt positiva i en l'acumulat de gener i febrer creixen un 4,9 % respecte els mateixos mesos de l'any anterior. Les exportacions catalanes han augmentat, entre els anys 2009 i 2017, un 70,9 % en valors corrents, un fet que posa de manifest el bon moment del sector exterior català. Aquest resultat té dues causes principals: els guanys de competitivitat derivats de la moderació dels costos laborals unitaris relatius després de la crisi i els esforços realitzats per moltes empreses per diversificar mercats buscant noves oportunitats.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger (mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

Nota: dades en valors corrents.
Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat.

Pel que fa a les importacions, les dades dels dos primers mesos del 2018 mostren una acceleració, fins a un creixement del 9,0 % interanual en valors corrents. Aquesta acceleració es fa més evident

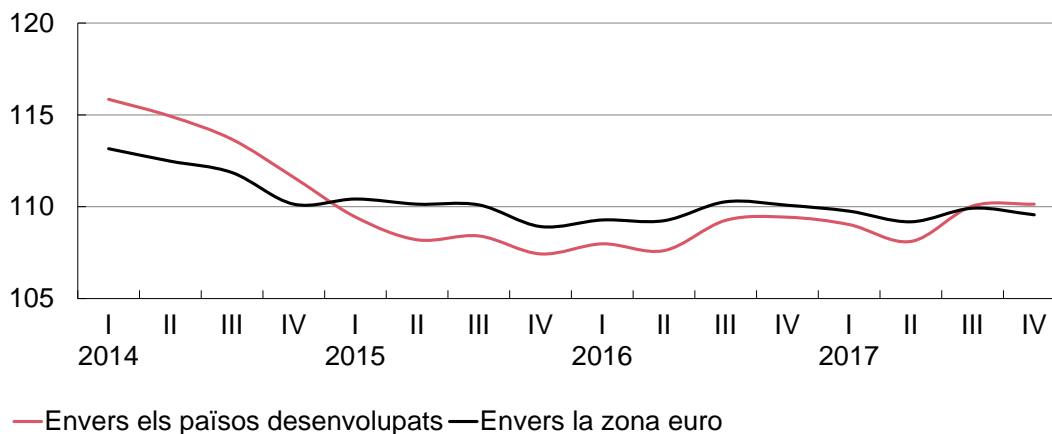
quan es consideren les dades en termes de volum. Tot i que no es disposa d'aquesta informació per Catalunya, es pot fer una aproximació a partir de l'evolució dels preus del comerç de l'economia espanyola (augmenten un 2,0 % interanual en el cas de les exportacions i un 1,2 % en el de les importacions). De manera que el creixement de les importacions catalanes fins al febrer en termes de volum se situa al voltant del 7,8 %, mentre que el de les exportacions és del 2,9 %.

La competitivitat en costos mostra un perfil pla

La millora de la competitivitat (amb dades a nivell estatal i mesurada en termes de costos laborals unitaris relatius de les manufactures i tipus de canvi) ha estat un factor clau per l'expansió de les exportacions els anys posteriors a la crisi. Els anys 2016 i 2017 la millora de la competitivitat es va frenar perquè l'evolució a la baixa dels costos laborals relatius va anar també en aquesta línia. El 2017, la competitivitat envers els països de la zona euro es va mostrar plana, i va empitjorar lleument envers els països desenvolupats. Aquesta pèrdua de competitivitat, però, es va deure a l'evolució del tipus de canvi.

Índex de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura i tipus de canvi

(dades de l'economia espanyola; índex 1999 = 100)

Nota: l'increment de l'índex indica pèrdua de competitivitat.
Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions destinades als mercats fora de la UE són les que més augmenten

Tot i l'apreciació de l'euro durant el 2017, les exportacions als mercats extracomunitaris van créixer una mica més que les adreçades als països de la UE. Aquesta tendència es manté els dos primers mesos del 2018, ja que el creixement total de les exportacions catalanes (4,9 %) és superior a les exportacions intracomunitàries (4,6 %).

Entre el principals socis comercials de la UE, les exportacions que més creixen són les dirigides a Itàlia (5,7 % anual), mentre que destaca l'atonía de les exportacions a Alemanya (0,7 %) i, en menor mesura, al Regne Unit (2,7 %). Fora de la UE, es manté el bon to de les exportacions als EUA, tot i l'enfortiment de l'euro. Creixen força les exportacions a l'Amèrica llatina (9,5 %) i especialment les exportacions classificades com a la resta del món (21,5 %). D'altra banda, destaca també la caiguda de les exportacions a la Xina (-6,9 %).

Exportacions de béns per àrees i països (valors corrents, % de variació interanual)

	2017	Gener-febrer del 2018
Unió Europea	7,2	4,6
França	2,8	4,0
Alemanya	7,3	0,7
Itàlia	6,6	5,7
Portugal	7,0	4,7
Regne Unit	3,1	2,7
Resta d'Europa	12,5	5,6
Suïssa	6,5	3,4
Amèrica del Nord	20,7	3,9
EUA	21,2	4,9
Amèrica llatina	7,9	9,5
Resta del món	10,5	21,5
Japó	5,1	-0,8
Xina	17,7	-6,9
Total	8,7	4,9

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat.

Les branques exportadores mostren una millora generalitzada

La millora de les exportacions per sectors s'està produint de forma generalitzada, si bé a ritmes diferents. El principal sector exportador català, la indústria química, ha augmentat les vendes a l'estranger un 6,0 % anual fins al mes de febrer; el sector de l'automoció creix un 5,1 % també per sobre de la mitjana i contrasta amb la caiguda al conjunt de l'Estat (del 0,9 %). Destaca sobretot el creixement dels béns de consum durador (16,1 %) i el de les matèries primeres (12,2 %). En el cas de les exportacions espanyoles, també s'observa una dinàmica positiva (4,4 %), amb un important creixement de les exportacions de productes energètics (13,4 %), de matèries primeres (13 %) i de manufactures de consum (11,2 %).

Exportacions per sectors econòmics (gener-febrer del 2018)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	1,9	-1,1
Productes energètics	-0,2	13,4
Matèries primeres	12,2	13,0
Semimanufactures no químiques	9,1	6,6
Productes químics	6,0	4,2
Béns d'equipament	1,9	4,9
Automoció	5,1	-0,9
Béns de consum durador	16,1	10,0
Manufactures de consum	7,4	11,2
Altres	-7,2	6,6
Total	4,9	4,4

Font: AEAT i Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat.

Les exportacions d'alt contingut tecnològic continuen mostrant creixements relatius elevats

Des del 2014, les exportacions de més contingut tecnològic han crescut significativament, per damunt de la mitjana de productes industrials. Com a conseqüència d'aquests comportaments, aquestes exportacions

Exportacions de productes industrials per nivell tecnològic

(valors corrents, % de variació interanual)

	2016	2017
Nivell tecnològic alt	8,9	9,0
productes farmacèutics	7,5	4,3
productes informàtics, electrònics i òptics	13,7	21,2
altres	-53,9	13,4
Nivell tecnològic mitjà alt	2,5	5,4
productes químics	-1,6	9,0
materials i equips elèctrics; maquinària i vehicles	4,8	3,2
altres	6,2	10,4
Nivell tecnològic mitjà baix	-1,4	27,9
cautxú i matèries plàstiques, productes minerals no metàl·lics i metal·lúrgia	-3,2	12,5
productes metàl·lics	6,4	3,2
altres	-4,6	122,1
Nivell tecnològic baix	2,1	6,1
productes alimentaris, tèxtils, cuir i calçat, fusta i paper	2,1	5,6
altres	2,4	12,2
Total de productes industrials	2,5	8,9

Font: Idescat, a partir de dades del Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat.

guanyen pes des del 2014, i el 2017 ja representen un 10,8 % del total de les exportacions industrials. L'any 2017, però, el diferencial positiu de creixement d'aquestes exportacions (que van créixer un 8,9 %) respecte el conjunt de la indústria (9 %) va ser només d'una dècima. Les exportacions de productes de nivell tecnològic mitjà alt van augmentar el 2017 un 5,4 %, mentre que les de tecnologia mitjana baixa es van accelerar fins a un creixement del 27,9 % (destaca especialment l'exportació de productes derivats del petroli), després d'haver mostrat registres negatius el 2016. Finalment, els productes de baixa tecnologia van augmentar les vendes un 6,1 %.

Les importacions augmenten un 9,0 % fins al febrer

Els dos primers mesos de l'any les importacions han mostrat un creixement important, del 9,0 % anual, i segueixen en la línia del 2017. L'aproximació realitzada a partir de l'evolució del preus de les importacions estatals mostra, com s'ha indicat abans, una evolució de les importacions en termes constants que se situa al voltant del 7,8 %, un registre superior al del 2017 degut en part al diferent comportament dels preus de les importacions.

Importacions per sectors econòmics (gener-febrer del 2018)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	5,3	4,9
Productes energètics	12,5	1,2
Matèries primeres	2,1	3,9
Semimanufactures no químiques	12,4	8,7
Productes químics	24,7	14,8
Béns d'equipament	-6,7	0,5
Automoció	15,6	4,8
Béns de consum durador	0,3	4,1
Manufactures de consum	2,2	1,0
Altres	9,1	7,3
Total	9,0	4,6

Font: AEAT i Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat.

Les importacions de productes químics han estat en valors corrents un 24,7 % superiors al mateix període de 2017 i les d'automoció un 15,6 %. Destaca també l'increment de les importacions de productes energètics i semimanufactures no químiques (d'un 12,5 % i 12,4 %, respectivament). En canvi, per sota de la mitjana es troben les importacions de branques destacades, com les manufactures de

consum o els béns de consum durador, tot i la bona marxa de la demanda interna. Les importacions de béns d'equipament es redueixen un 6,7 %.

A Espanya les importacions totals fins al febrer creixen un 4,6 %, més en la línia de l'evolució de les exportacions, fet que suposa una contenció del dèficit comercial espanyol. El patró de creixement per branques és més homogeni que el català i destaca l'augment del sector químic del 14,8 %.

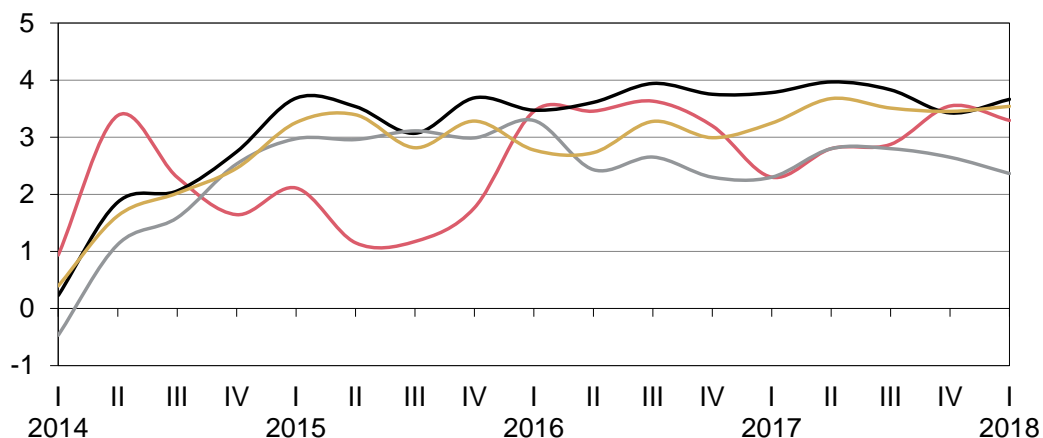
4.

Mercat de treball

Continua la dinàmica favorable de l'ocupació: el primer trimestre del 2018 l'afiliació augmenta un 3,7 % en termes interanuals i el nombre d'ocupats ho fa un 3,3 %

El mercat de treball ha seguit oferint una evolució molt positiva a Catalunya els primers mesos del 2018. D'una banda, l'afiliació a la Seguretat Social ha continuat amb un creixement molt significatiu, d'un 3,7 % interanual el primer trimestre, que supera el del passat trimestre (3,4 %). En particular, la darrera dada, corresponent al mes de març, mostra un increment d'un 4,2 % interanual, que en termes absoluts vol dir que s'han produït 133.361 noves afiliacions en comparació amb el mateix mes del 2017. D'altra banda, les dades de l'Enquesta de població activa (EPA) del primer trimestre del 2018 també confirmen l'expansió de la població ocupada: augmenta a Catalunya a un ritme d'un 3,3 % interanual, molt similar al creixement que registrava el trimestre passat (d'un 3,5 %), quan l'ocupació va accelerar el seu augment. L'enquesta mostra que en termes absoluts l'ocupació ha crescut en 105.300 persones en comparació amb el primer trimestre del 2017.

Dinàmica de l'ocupació
(% de variació interanual)

- Ocupació a Catalunya (EPA)
- Afiliació a la Seguretat Social a Catalunya
- Ocupació a Espanya (EPA)
- Afiliació a la Seguretat Social a Espanya

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

A Espanya l'ocupació creix menys que a Catalunya (2,2 % interanual) i a un ritme una mica més baix que els trimestres previs

A Espanya l'ocupació també manté la dinàmica positiva. El primer trimestre, l'afiliació a la Seguretat Social s'ha incrementat un 3,5 % interanual, igual que el creixement registrat a la segona meitat del 2017. Segons l'EPA, a Espanya l'ocupació va alentir el creixement de l'ocupació el primer trimestre del 2018, fins a un 2,4 %. Per tant, totes dues fonts mostren un ritme de creixement inferior al de Catalunya. En termes intertrimestrals, les dades de l'EPA corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a l'EPA d'Espanya), mostren una dinàmica de l'ocupació a Espanya gairebé idèntica el primer trimestre d'enguany (d'un 0,46 %) que el quart trimestre del 2017 (0,47 %), però més baixa que en els anteriors trimestres del 2017 (que estava al voltant del 0,7 % trimestral).

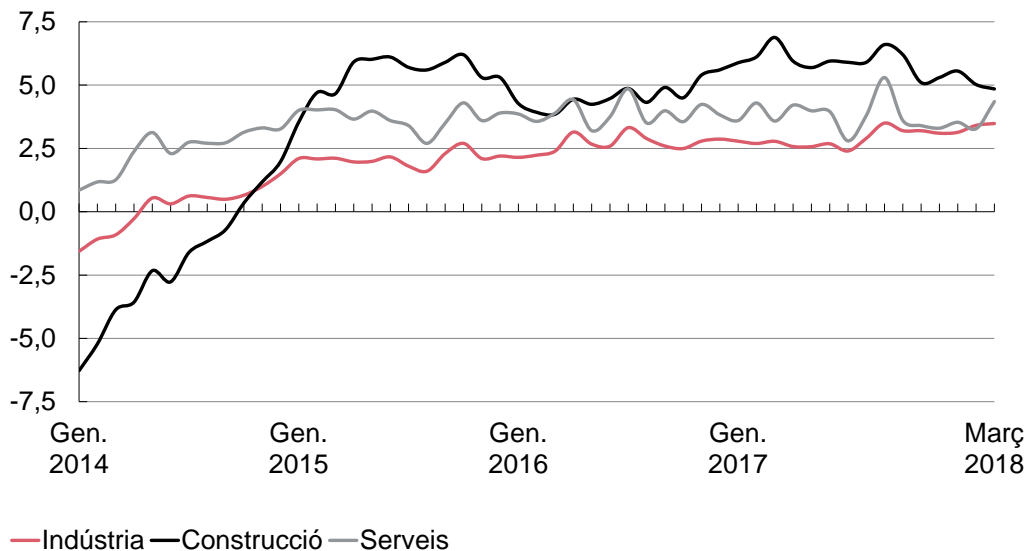
L'afiliació creix amb força a la indústria, a la construcció i als serveis

L'afiliació a la Seguretat Social creix en termes interanuals de manera significativa a tots els grans sectors d'activitat, excepte a l'agricultura, que presenta un descens d'un 0,7 % durant el primer trimestre del 2018. Destaca el creixement de la construcció (5,1 % interanual), seguit del sector de serveis i de la indústria (del 3,7 % i del 3,3 %, respectivament). En els últims mesos la construcció ha moderat el seu avenç (tot i que continua sent molt intens), mentre que l'afiliació a la indústria i als serveis ha mantingut i fins i tot accentuat una mica el ritme. En termes absoluts, i com acostuma a ser habitual, la major part de l'ocupació la crea el sector de serveis, que concentra el 79 % de les noves afiliacions.

A un nivell més desagregat, la informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social permet veure les branques que més han contribuït a l'increment de l'afiliació. Durant el primer trimestre destaca especialment l'increment d'un 8,3 % interanual de l'afiliació a les activitats de l'Administració pública i la Seguretat Social, seguit de les activitats sanitàries (4,4 %), els serveis de menjars i begudes (3,3 %) i les activitats relacionades amb l'ocupació (13,1 %), si bé cal tenir present que aquest últim epígraf inclou les persones que treballen per a empreses de treball temporal i que poden estar contractades en qualsevol sector d'activitat. També són importants, tot i que de menor magnitud, els increments de l'afiliació en les activitats de programació i consultoria informàtica, en l'educació i en el comerç majorista. Quant a la indústria, destaca l'increment del 4,3 % interanual de l'afiliació a la indústria alimentària.

Hi ha poques branques d'activitat que perdin afiliació en termes interanuals, però destaquen les activitats del personal domèstic a les llars (-3,8 %) i les activitats jurídiques i de comptabilitat (-4,1 %)

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors (% de variació interanual)

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

L'EPA mostra un creixement sòlid a l'ocupació a temps complet, un augment gairebé nul del treball a temps parcial i una recuperació en l'ocupació no assalariada

Dins de la població ocupada, el col·lectiu d'assalariats manté un avenç significatiu (creix un 3 % interanual), però la millora més acusada és la de l'ocupació no assalariada: després de dos anys amb retrocessos o increments molt petits, assoleix un creixement d'un 5 % interanual. Les dades de l'afiliació al règim d'autònoms- l'altra informació de referència pel que fa al treball no assalariat- també confirmen aquesta recuperació, tot i que més suau que la que mostra l'EPA. En el conjunt del primer trimestre, l'afiliació al règim d'autònoms augmenta un 0,6% interanual, i en particular el mes de març creix a un ritme d'un 0,9% interanual, la taxa més alta en mig any.

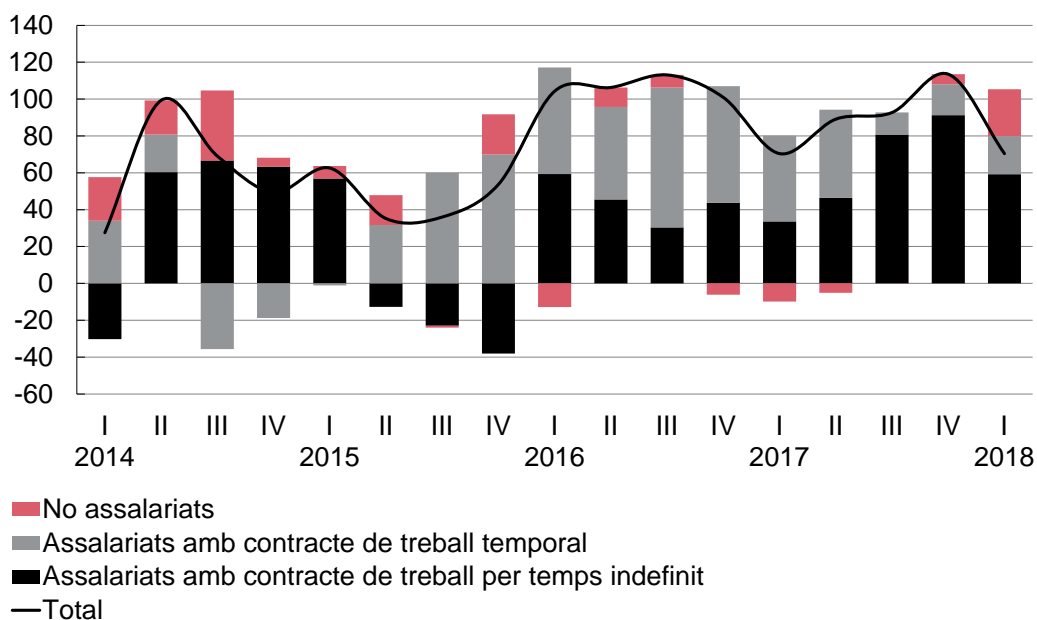
Per tipus de jornada, gairebé la totalitat de l'ocupació creada al llarg dels últims dotze mesos és a temps complet. En canvi, la població ocupada a temps parcial presenta un increment molt baix, d'un 0,3 % interanual, el més reduït des de finals del 2015. La proporció de treball a temps parcial el primer trimestre del 2018 és d'un 14,2 %, quan un any abans, a principis del 2017, era d'un 14,6 %.

La creació d'ocupació indefinida perd una mica d'impuls

Segons l'EPA del primer trimestre, l'ocupació indefinida continua creixent a un ritme notable, d'un 2,8 % interanual, però una mica menys dinàmic que els dos trimestres anteriors (el trimestre anterior presentava un augment d'un 4,4 %). Paral·lelament, la població ocupada amb contracte temporal ha accentuat lleument el seu avenç, fins a un 3,7 % interanual. En termes absoluts, però, la major part de la creació neta d'ocupació continua sent indefinida: dels 79.900 llocs de treball assalariats que s'han generat en relació amb fa un any, gairebé un 75 % són de població ocupada amb contracte indefinit. El primer trimestre, la taxa de temporalitat s'ha situat en un 20,8 %, un valor molt similar al que presentava el primer trimestre del 2017.

La informació de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) sobre contractes registrats mostra que el primer trimestre de l'any els contractes indefinits registrats en aquestes oficines han augmentat un 10,8 % anual. El nombre de contractes temporals també creix, i ho fa un 7,4%. Cal recordar que un increment en el nombre de contractes indefinits o temporals no implica necessàriament un augment net del nombre de treballadors d'aquesta tipologia, ja que la contractació només aproxima els fluxos de creació bruta d'aquests tipus d'ocupació, però al mateix temps també es produeixen uns fluxos de sortida (per finalització del contracte, acomiadaments, etc.).

Variació absoluta en ocupació en termes interanuals
(milers d'ocupants)

Font: Idescat.

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2016	2017	Quart trimestre del 2017	Primer trimestre del 2018
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	-0,1	0,1	0,9	-0,3
Població ocupada (% de variació interanual)	3,4	2,9	3,5	3,3
Assalariats amb contracte de treball indefinit	2,2	3,0	4,4	2,8
Assalariats amb contracte de treball temporal	12,3	5,5	2,9	3,7
Població en atur	-15,6	-14,6	-14,2	-20,5
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,8	78,6	78,6	77,7
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	66,4	68,0	68,6	68,1
Taxa d'atur (%)	15,7	13,4	12,6	12,2
Homes	14,6	12,5	11,9	11,5
Dones	16,9	14,4	13,5	13,0
Població de 16 a 24 anys	34,3	30,4	28,9	29,5
Taxa de temporalitat (%)	21,2	21,6	21,6	20,9
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	14,2	14,3	14,0	14,2
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	-0,4	-0,4	0,1	-0,1
Població ocupada (% de variació interanual)	2,7	2,6	2,6	2,4
Població en atur (% de variació interanual)	-11,4	-12,6	-11,1	-10,8
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,4	75,1	75,1	74,7
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	60,5	62,1	62,6	62,1
Taxa d'atur (%)	19,6	17,2	16,5	16,7

Font: Enquesta de població activa (EPA), de l'INE.

La població activa torna a caure (-0,3 % interanual), i afavoreix el retrocés de la població en atur

Els últims dos anys la població en edat de treballar ha anat augmentant de manera moderada, després del retrocés experimentat durant l'època de crisi. El primer trimestre del 2018 aquest creixement de la població s'accelera fins a arribar a un 1 % interanual, l'increment més fort des de principis del 2009. En canvi, la població activa, que també s'havia començat a recuperar des de mitjan 2017, de nou el primer trimestre del 2018 ha tornat a caure (un 0,3 en termes interanuals). La taxa d'activitat de 16 a 64 anys disminueix fins a un 77,7 %, encara en valors elevats, però és un punt percentual més baixa que la taxa que es registrava a principis del 2017. La davallada ha estat més intensa en la

taxa d'activitat de les dones (que baixa 1,4 pp en un any).

La bona marxa de l'ocupació ha determinat que a principis del 2018 la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (68,1 %) sigui 1,6 pp més alta que la de fa un any. La millora beneficia tant la taxa d'ocupació dels homes (72,2 %) com la de les dones (64,1 %).

L'EPA mostra una caiguda intensa de la població en atur (-20,5 % anual), mentre que la taxa d'atur (12,2 %) arriba al valor més baix des de finals del 2008

A Catalunya, la població en atur ha accelerat la seva caiguda, gràcies a la creació d'ocupació i gràcies també al lleu retrocés en la població activa. Així, en termes interanuals, la població en atur disminueix un 20,5 %, la caiguda més intensa en tretze anys (des de l'any 2005). En termes absoluts el nombre d'aturats s'ha reduït en 118.000 persones en comparació amb principis del 2017, com a resultat de l'augment de 105.400 ocupats i de la pèrdua de 12.600 persones actives. La taxa d'atur ha disminuït fins a un 12,2%, la taxa més baixa des de finals del 2008. Fa un any (primer trimestre del 2017) la taxa d'atur era d'un 15,3 %, 3 punts més elevada que l'actual.

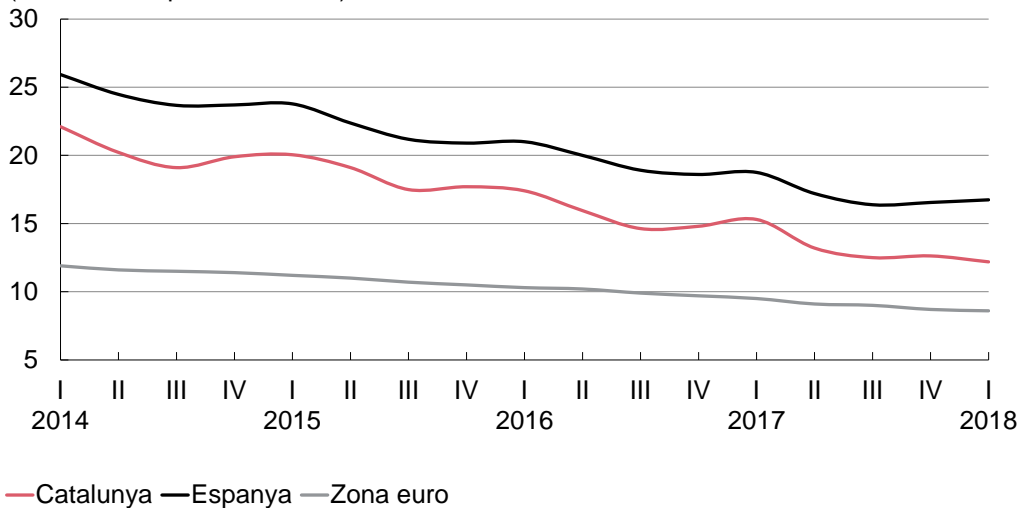
La proporció d'atur de llarga durada (46,5 %) cau al valor més baix en vuit anys

Per col·lectius, la davallada de la taxa d'atur és força generalitzada, en relació amb un any enrere. La taxa d'atur dels homes ha baixat fins a un 11,5 %, mentre que la de les dones ho ha fet fins a un 13 %. Per grups d'edat, l'estrat de 25 a 54 anys és el que presenta una reducció més destacada (i se situa en un 10,4 %); la millora és més modesta en la taxa d'atur de la població de més de 55 anys (fins al 13 %) i encara ho és més entre la població de 16 a 24 anys (fins al 29,5 %). La taxa d'atur dels joves continua sent molt superior a la de la mitjana de la zona euro (d'un 17,7 % el mes de febrer). També continua en un valor elevat la taxa d'atur de la població estrangera (22 %), tot i que s'ha reduït més de 4 punts els últims dotze mesos. D'altra banda, una nota positiva és que segueixen a la baixa la proporció d'atur de llarga durada (46,5 %) i la de molt llarga durada (32,5 %), que són els percentatges més baixos des del 2010 i des del 2013 respectivament.

A Espanya, la població en atur també manté la tendència de descens interanual (-10,8 %). La millora ha estat menys accentuada que en el cas català atès que, com ja s'ha comentat, l'ocupació creix amb menys força que a Catalunya. La taxa d'atur espanyola se situa en un 16,7 %, 0,2 punts per sobre del quart trimestre del 2017, però força inferior a la

taxa de fa un any (18,8 %). Pel que fa a la zona euro, el febrer la taxa d'atur se situa en un 8,5 %, el valor més baix des de l'any 2008. Per països, la taxa d'atur més alta és la de Grècia (20,6 % el mes de gener), seguida per la d'Espanya. Les taxes més baixes són les d'Alemanya i Malta (3,5 % en tots dos casos).

Evolució de la taxa d'atur (% d'aturats / població activa)

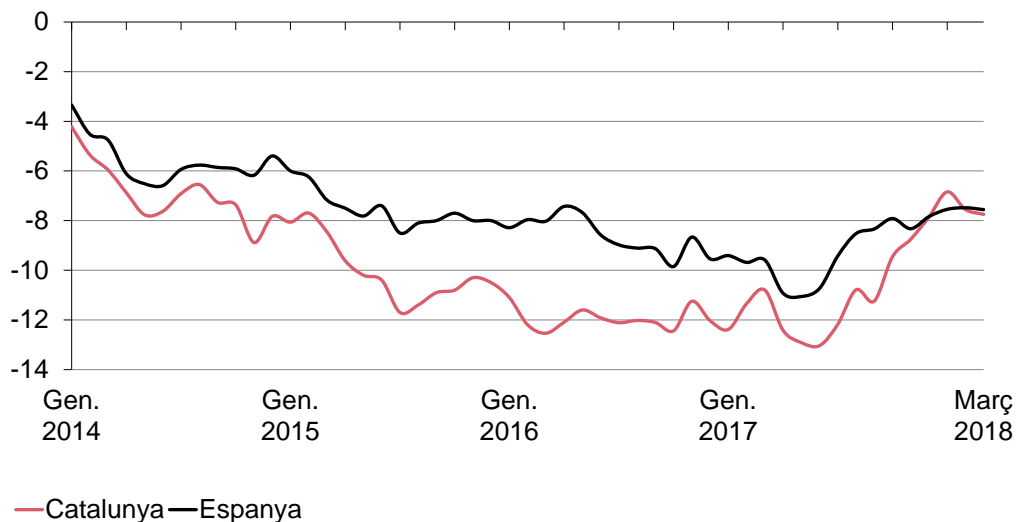

Font: Idescat, INE i Eurostat.

L'atur registrat el mes de març cau un 7,7% interanual

L'atur registrat segueix reduint-se en termes interanuals, tot i que ha moderat el ritme de descens en comparació amb els tres últims anys. De fet, el gener de 2018 es va produir la caiguda més suau (6,8 %) des del 2014. Val a dir que en els dos mesos següents la reducció s'ha intensificat una mica, i el mes de març el nombre d'aturats registrats

Evolució de l'atur registrat (% de variació interanual)

Font: oficines de treball de la Generalitat i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

ha disminuït un 7,7 % interanual. En mitjana dels tres primers mesos la caiguda ha estat del 7,4 % interanual, per sota de l'11,5 % registrat el primer trimestre del 2017. No obstant això, la desacceleració de la caiguda de l'atur registrat no es veu confirmada amb les dades de l'EPA que, com s'ha comentat, han assolit la reducció interanual més intensa des del 2005. Pel que fa a les dades d'Espanya, l'atur registrat disminueix un 7,6 % interanual el mes de març del 2018, i també s'observa un descens més moderat que en els anys 2016 i 2017.

5.

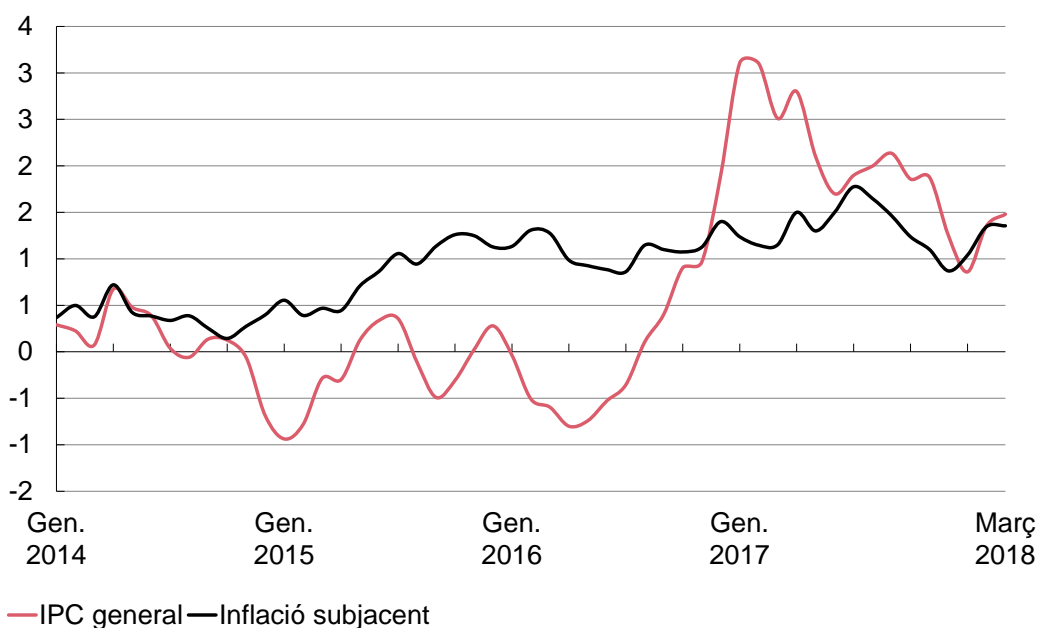
L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

Després d'una taxa relativament reduïda el gener, els mesos de febrer i març l'IPC ha experimentat un repunt.

El primer trimestre de l'any s'ha caracteritzat per un repunt de la inflació. El mes de gener el creixement interanual dels preus va ser del 0,9 %, una taxa relativament baixa que es deu gairebé en exclusiva a l'abaratiment del preu de la llum respecte el gener de 2017, quan el cost del megawatt hora a les subhastes del mercat majorista va assolir màxims. Els mesos posteriors han suposat creixements més elevats, de l'1,4 % interanual el febrer i de l'1,5 % el març, a causa d'altres factors com la introducció de l'impost a les begudes ensucrades el maig de 2017 i les vacances de Setmana Santa.

Evolució de l'IPC i de la inflació subjacent
(% de variació interanual)

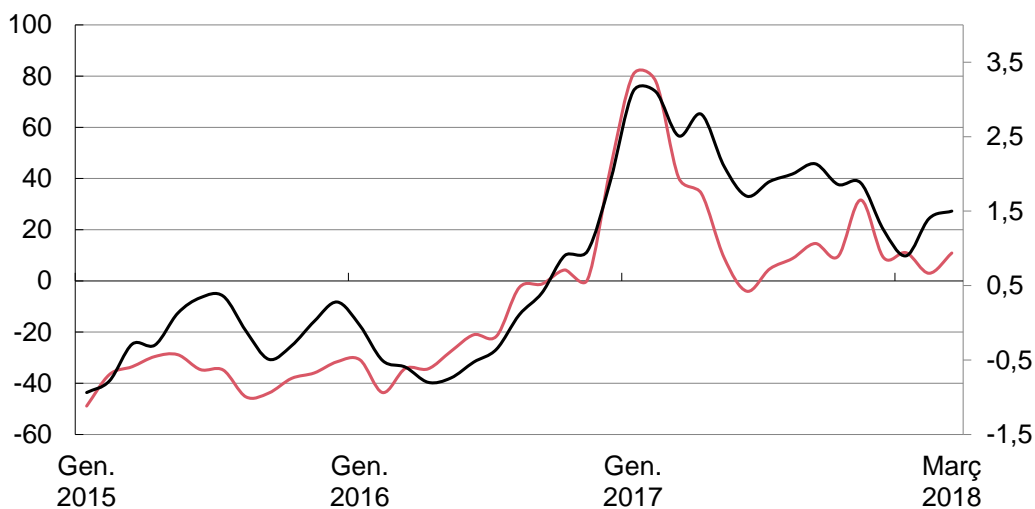

Font: INE.

L'evolució del preu del petroli també ha marcat molt de prop la trajectòria recent dels preus. L'acord de l'OPEP i d'altres països productors per controlar la producció de petroli degut a l'excés d'estocs va pressionar els preus del cru, que durant els darrers mesos s'han orientat a l'alça i ja han assolit nivells que no es registraven des de finals de 2014. La cotització mitjana del petroli el mes de març va ser de 65,8 dòlars el barril; en euros, el cost és inferior (53,3 euros el barril), gràcies a l'apreciació de l'euro enfront del dòlar. És esperable, doncs, que l'encariment del petroli acabi afectant l'IPC. El component de l'energia de l'índex de preus industrials (IPRI), que tradicionalment actua com a indicador avançat, ja reflecteix aquesta tendència.

Evolució del preu del petroli i la inflació a Catalunya

— Variació del preu en euros del barril Brent (%) (eix esquerre)
 — IPC general (eix dret)

Font: Banc d'Espanya.

El mes de març, els grups de despesa que més s'han encarit en termes interanuals són els aliments i els hotels.

El calendari de vacances de la Setmana Santa, que enguany ha ocupat part del mes de març, pot explicar, en part, la pujada dels preus en el grup dels hotels, cafès i restaurants, que al març s'han encarit, en termes anuals, un 2,1 % interanual, 6 dècimes per sobre de l'índex general. L'altre grup de despesa amb un creixement interanual més elevat el març ha estat el dels aliments (2,1 %). Dins d'aquest grup destaquen els importants encariments del grup que conformen l'aigua mineral, refrescos i sucs (11,5 %), els olis i greixos (7,8 %) i els ous (7,2%). El tribut sobre les begudes ensucrades, en vigor des de l'1 de maig de 2017, explica el notable creixement del preu dels refrescos que es registra des d'aleshores en termes interanuals, i és previsible que el proper trimestre aquests increments se suavitzin. Els grups dels transports i les comunicacions són altres grups que han experimentat

els encariments més elevats el mes de març, en ambdós casos de l'1,9%. A la banda contrària, els grups amb menys tensions inflacionistes al llarg de l'últim any són el del parament de la llar (0,2 %), el de la medicina (0,4 %) i el d'ensenyament (0,5 %).

Per la seva banda, la inflació subjacent s'està accelerant una mica, després dels increments moderats dels darrers mesos del 2017. Si bé l'any va començar amb un creixement interanual de l'1 %, el febrer i el març han estat mesos de recuperació (1,3 % i 1,4 %). Dins de la inflació subjacent, l'alimentació elaborada, les begudes i el tabac és el grup més inflacionista (2 % interanual). El grup de serveis ha registrat un creixement de preus interanual de l'1,8 %, mentre que els béns industrials sense productes energètics van registrar un creixement interanual del 0,2 %.

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana del 2015	-0,2	1,8	1,1	0,4	-1,5	0,2	0,1	-4,5	-1,8	0,1	1,3	1,0	2,0
Mitjana del 2016	0,1	1,7	0,4	0,7	-3,6	1,0	0,2	-2,0	2,5	-0,6	1,1	1,3	2,0
Mitjana del 2017	2,2	1,7	1,6	0,6	3,2	0,3	1,2	4,7	1,2	1,6	0,9	2,2	1,5
Desembre del 2016	1,9	1,5	1,0	0,9	0,6	0,9	0,2	4,9	3,3	1,6	1,1	1,8	2,3
Desembre del 2017	1,2	2,1	1,4	0,6	0,8	-0,2	1,7	2,7	0,1	-0,8	0,5	1,7	1,2
Gener del 2018	0,9	1,8	1,0	0,6	-1,8	0,2	1,5	2,5	0,8	-0,2	0,5	1,8	0,9
Febrer del 2018	1,4	1,6	1,3	0,6	1,1	0,4	0,8	1,6	2,2	1,0	0,5	2,2	1,2
Març del 2018	1,5	2,1	1,6	0,9	0,9	0,2	0,4	1,9	1,9	1,3	0,5	2,1	1,2
Espanya													
Mitjana del 2015	-0,5	1,2	1,4	0,3	-2,1	-0,2	0,1	-4,5	-1,8	-0,4	1,1	0,8	1,6
Mitjana del 2016	-0,2	1,4	0,5	0,6	-4,2	0,2	-0,2	-2,1	2,6	-1,0	0,6	1,1	1,6
Mitjana del 2017	2,0	1,2	1,7	0,5	3,9	-0,4	0,7	4,2	1,3	1,1	0,9	1,9	0,9
Desembre del 2016	1,6	0,8	0,9	0,9	0,8	0,0	-0,1	4,7	3,3	0,5	0,9	1,4	1,9
Desembre del 2017	1,1	1,7	1,7	0,5	1,3	-0,5	0,4	1,9	0,2	-0,6	0,7	1,9	0,7
Gener del 2018	0,6	1,3	1,3	0,5	-2,0	-0,3	0,3	1,8	0,9	-0,5	0,7	2,0	0,4
Febrer del 2018	1,1	1,0	1,4	0,6	1,4	0,0	0,2	1,1	2,3	0,6	0,7	2,1	0,8
Març del 2018	1,2	1,4	1,7	0,7	1,0	0,0	0,2	1,4	2,1	1,0	0,7	2,2	0,7

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

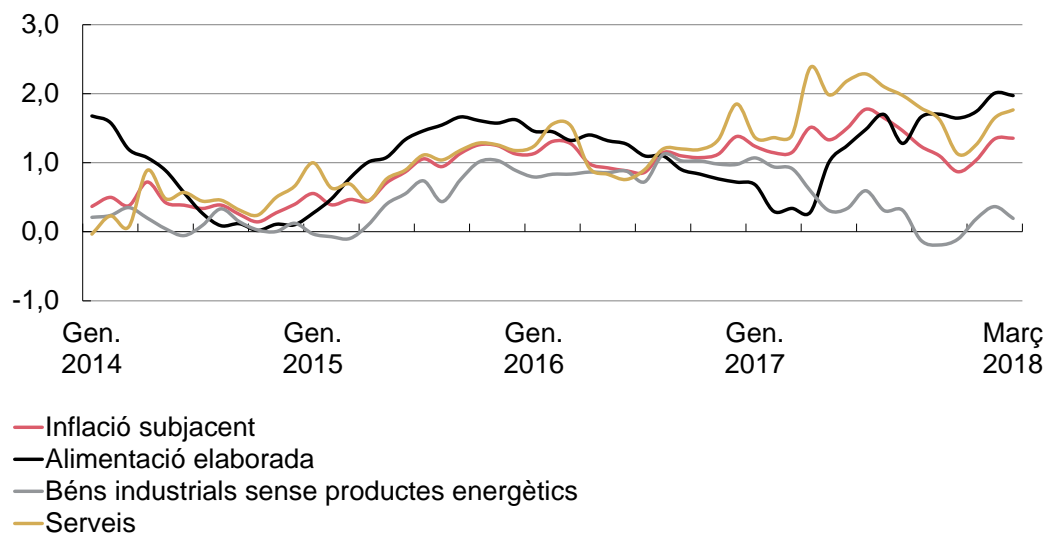
Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex de preus sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana del 2015	0,9	1,0	0,5	1,2	2,9	-8,8
Mitjana del 2016	1,1	1,2	0,9	1,1	2,4	-8,3
Mitjana del 2017	1,3	1,8	0,4	1,1	2,8	8,0
Desembre del 2016	1,4	1,9	1,0	0,7	3,0	5,1
Desembre del 2017	0,9	1,1	-0,1	1,6	2,9	2,9
Gener del 2018	1,0	1,3	0,2	1,7	1,7	-0,9
Febrer del 2018	1,3	1,6	0,4	2,0	0,8	1,8
Març del 2018	1,4	1,8	0,2	2,0	2,3	1,9
Espanya						
Mitjana del 2015	0,6	0,7	0,3	0,9	1,8	-9,0
Mitjana del 2016	0,8	1,1	0,5	0,8	2,3	-8,6
Mitjana del 2017	1,1	1,6	0,2	0,7	2,6	8,0
Desembre del 2016	1,0	1,6	0,6	0,2	2,1	5,3
Desembre del 2017	0,8	1,3	-0,3	1,2	2,8	2,6
Gener del 2018	0,8	1,3	-0,2	1,1	1,6	-1,7
Febrer del 2018	1,1	1,7	0,0	1,4	0,3	1,4
Març del 2018	1,2	1,9	-0,1	1,3	1,6	1,3

¹ Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

Font: INE.

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components a Catalunya (% de variació interanual)

Font: INE.

Pel que fa als grups especials que no formen part de la inflació subjacent, destaca el creixement de l'alimentació no elaborada, que el mes de març ha registrat un creixement d'1,5 punts i ha passat del 0,8% interanual el febrer al 2,3% el mes de març. Els preus dels productes energètics, que van començar l'any registrant un descens (-0,9 % el gener), han experimentat un creixement interanual de l'1,9% el març.

El diferencial entre Catalunya i Espanya torna a créixer després d'haver-se reduït a finals de 2017

El primer trimestre de l'any la inflació a Espanya ha experimentat també una evolució creixent (0,6 %, 1,1 % i 1,2 % els mesos de gener, febrer i març, respectivament), un comportament que és similar al de Catalunya. Després d'haver-se reduït el diferencial l'últim mes de 2017, ara ha tornat a créixer per sobre de les dues dècimes. El grup amb la diferència de preus més elevada és el dels aliments (7 dècimes). I la rúbrica que més diferències de comportament mostra és la de l'aigua mineral, refrescos i suc, amb una diferència de 7,1 punts, diferència que ha crescut de manera notable des de la introducció de l'impost sobre les begudes ensucrades. Les patates i els seus preparats també mostren un diferencial important, de 4,3 punts. Els altres dos grups amb un diferencial més elevat de Catalunya respecte d'Espanya el març són el dels transports i el grup "altres", que mantenen una diferència amb Catalunya de 0,5 punts. Dins del grup dels transports, destaca un diferencial relativament important en les rúbriques del transport públic urbà i el del transport públic interurbà, amb uns diferencials d'1,4 i 1,2 punts, respectivament. A la banda contrària, presenten un diferencial negatiu els grups de les comunicacions i l'ensenyament, en què les taxes a Espanya (2,1 % i 0,7 % interanual respectivament) són dues dècimes més elevades que a Catalunya.

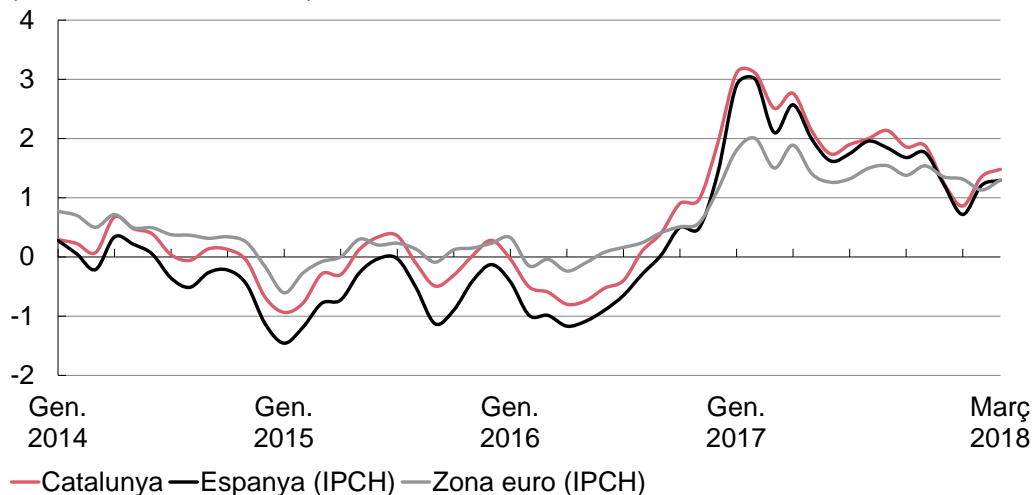
El mes de març, la inflació subjacent se situa a Espanya en un 1,2 % interanual, dues dècimes menys que a Catalunya. Dins de la inflació subjacent, el grup que més diferència ha registrat respecte Catalunya ha estat el de l'alimentació elaborada, begudes i tabac, que ha registrat, a Espanya, un creixement de l'1,3 % interanual, és a dir, 7 dècimes per sota de Catalunya. De nou, l'impost sobre les begudes ensucrades sembla haver-hi influït. El grup dels béns industrials sense productes energètics ha disminuït un 0,1% interanual, amb un diferencial respecte Catalunya de 3 dècimes. El grup dels serveis, en canvi, ha crescut un 1,9 % interanual el mes de març, i és l'únic dels grups que conformen la inflació subjacent que ha crescut més a Espanya que a Catalunya (1 dècima). D'altra banda, els altres dos grups especials que no formen part de la inflació subjacent han crescut menys que a Catalunya.

L'evolució de la inflació i de la inflació subjacent a la zona euro es manté estable

A la zona euro la inflació es manté moderada i tanca el primer trimestre amb un creixement interanual de l'1,3 %, la mateixa taxa que la inflació subjacent. Per països, destaca el creixement de l'IPC general a Romania (4,0 %), i Estònia (2,9 %). Els països menys inflacionistes el març han estat Xipre, amb una taxa negativa (-0,4 %) i Grècia (0,2 %).

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

(% de variació interanual)

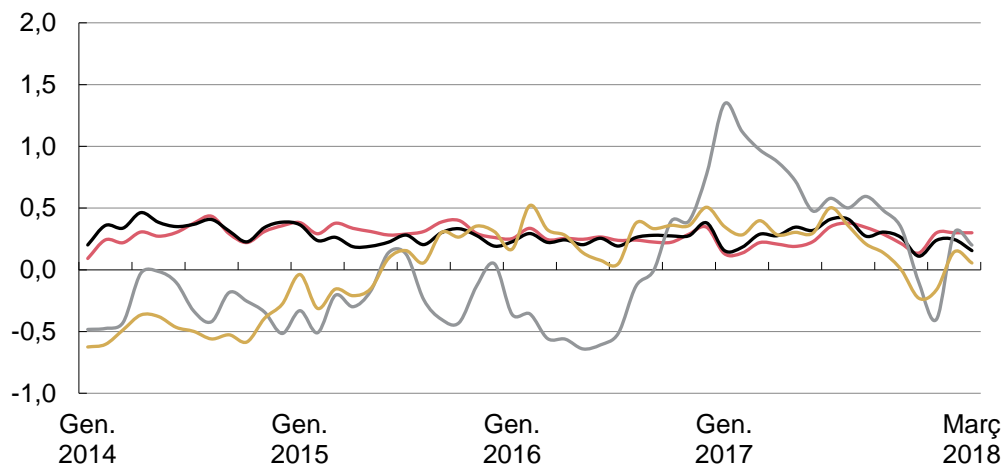

Font: INE i Eurostat.

El diferencial d'inflació entre Catalunya i la zona euro repunta els mesos de febrer i març

L'any 2017 va tancar amb una inflació a la zona euro superior a Catalunya, fet que va donar lloc a un diferencial negatiu de -0,10 punts entre Catalunya i la zona euro, diferencial que es va ampliar a -0,4 punts el mes de gener. A partir d'aleshores, però, el trimestre ha capgirat la tendència, i els mesos de febrer i març han tornat els diferencials positius (0,3 i 0,4 punts, respectivament). Aquest comportament està relacionat en bona part al fet que a Catalunya els productes energètics tenen un pes superior en la cistella de consum, de manera que les fluctuacions del preu del barril de petroli incideixen de forma més pronunciada, tant en positiu com en negatiu, i això explica els canvis en els diferencials de preus respecte a la UE. Pel que fa a la inflació subjacent (que no es veu directament afectada pel preu del petroli), el diferencial entre Catalunya i la zona euro també va ser negatiu els mesos de desembre i gener (-0,2 punts), però el febrer i el març ja han mostrat altre cop registres en què la inflació catalana ha estat una mica superior a la de la zona euro, en 0,1 punts.

Evolució dels diferencials d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro (punts percentuals)

- Diferencial d'inflació amb Espanya (CAT-ESP)
- Diferencial d'inflació subjacent amb Espanya (CAT-ESP)
- Diferencial d'inflació amb la zona euro
- Diferencial d'inflació subjacent amb la zona euro

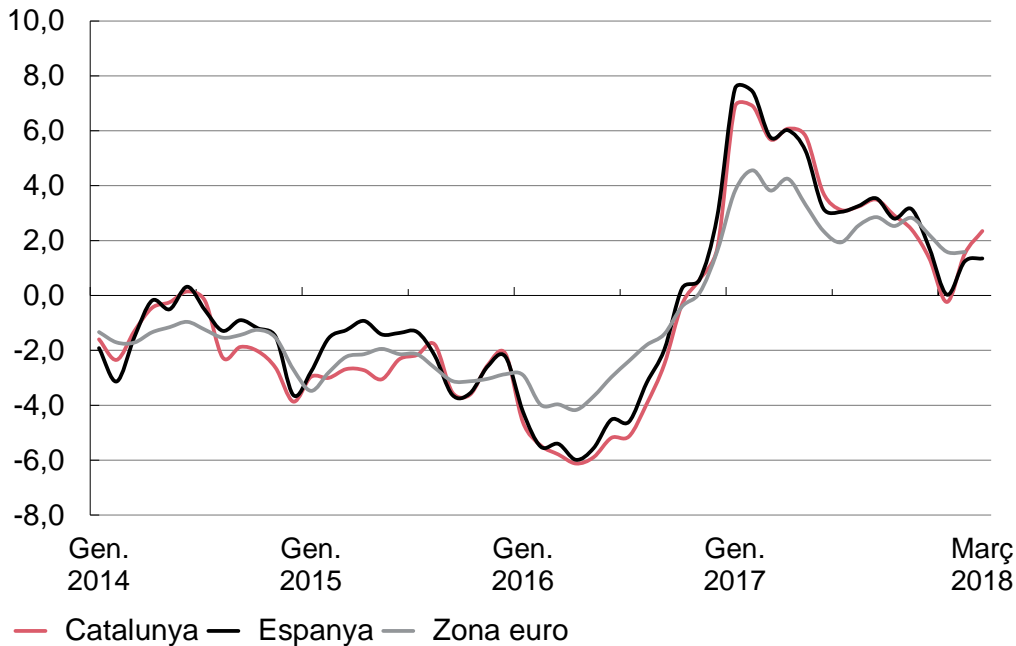
Font: INE.

Els preus industrials tornen a enlairar-se els mesos de febrer i març

Després de començar el 2017 amb creixements molt elevats, els preus industrials de sortida de fàbrica (IPRI) es van anar desaccelerant fins arribar a nivells negatius. El mes de gener d'enguany encara registraven una variació negativa, però s'han recuperat de nou els mesos de febrer i març (1,5 % i 2,3 %). L'energia és on s'observa un increment més accentuat el març (6,7 % interanual), un registre bastant més elevat que el dels béns intermedis (1,4 %), els béns de consum (1,1 %), i els béns d'equipament (1 %). Per la seva banda, els preus industrials a Espanya han crescut un 1,3 % interanual el març, un punt percentual menys que a Catalunya. El creixement del preu de l'energia (3 %), el dels béns d'equipament (0,9 %), i el dels béns de consum (0,5 %) han estat més modestos que a Catalunya, mentre que els béns intermedis s'han encarat més a Espanya (2,1 %). Pel que fa a la zona euro, fins ara només es disposa de la dada de febrer (1,6 %), lleugerament més elevada que la de Catalunya, en una dècima, i que la d'Espanya, en quatre dècimes.

Evolució de l'índex de preus industrials

(% de variació interanual)

Font: INE i Eurostat.

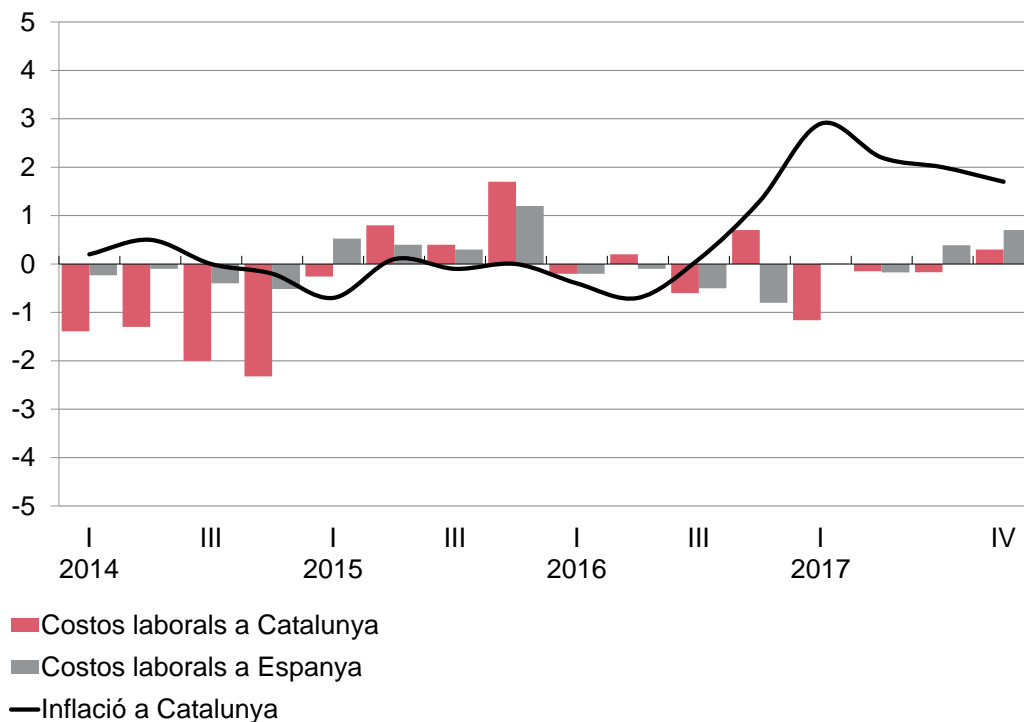
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

El cost laboral va augmentar un 0,3 % interanual el quart trimestre del 2017. El cost del conjunt de l'any també es manté gairebé estable, amb una disminució mitjana del 0,3 %.

Segons l'enquesta trimestral del cost laboral, el cost laboral per treballador i mes del quart trimestre del 2017 va mantenir una evolució continguda, amb un avenç del 0,3 % interanual. La inflació (d'un 1,7 % interanual en mitjana del quart trimestre) va ser superior a l'evolució del cost laboral, de manera que s'encadenen sis trimestres consecutius amb un augment superior dels preus que dels costos laborals. En el conjunt del 2017 el cost laboral per treballador i mes va reduir-se un 0,3 % (el 2016 havia augmentat un 0,1 %).

En el conjunt de l'Estat, els costos laborals van augmentar un 0,7 % el quart trimestre. Les dades corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a Espanya) assenyalen la mateixa variació interanual.

Costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

L'anàlisi regional de l'evolució dels costos laborals durant el conjunt del 2017 mostra comportaments diferenciats amb un ventall que va des de retrocessos dels costos de l'1,9 % a Múrcia, de l'1,3 % a Castella i Lleó i del 0,8 % a Extremadura, fins a creixements del 3,6 % a Navarra i del 2,2 % a Castella-La Manxa i Balears. A Catalunya, com ja s'ha comentat, el cost laboral retrocedeix lleugerament el 2017 (un 0,3 %), mentre que al conjunt de l'Estat augmenta un 0,2 %. Per tant, Catalunya se situa dins del grup de territoris que han registrat una reducció del cost laboral el 2017.

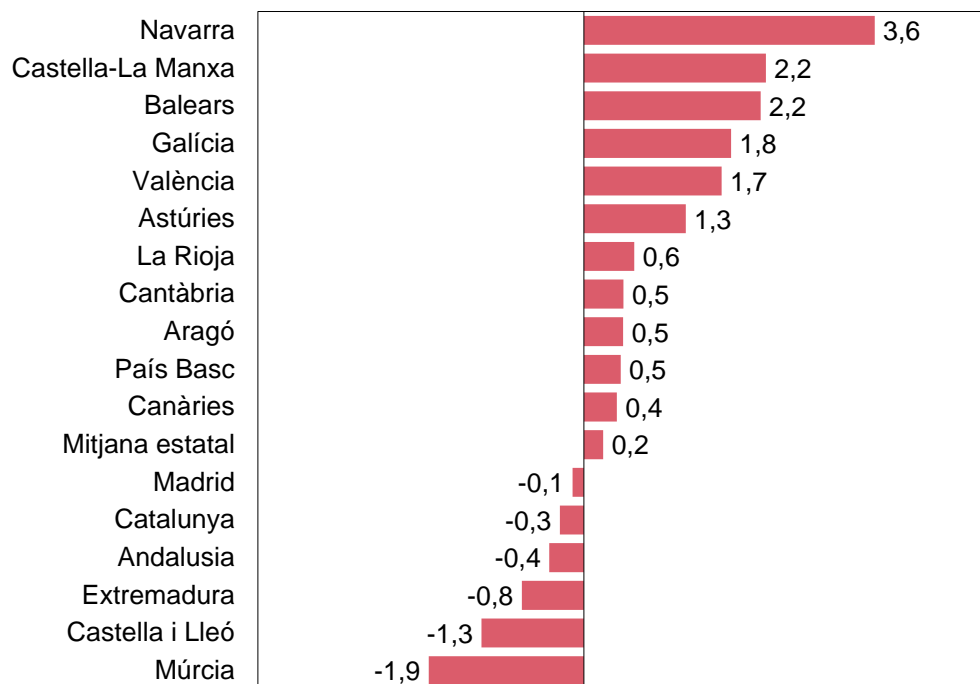
Entre els components dels costos laborals, la part del cost salarial (un 75,0 % del total) també va caure un 0,3 % en el conjunt del 2017, si bé cal distingir el lleuger augment del cost salarial ordinari, de la caiguda més destacada, d'un 3 %, del cost salarial extraordinari (que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments). A Espanya els costos salarials van augmentar el 2017 un 0,1 %, amb un augment del 0,2 % de la part del cost salarial ordinari, com en el cas català, i una caiguda del 0,2 % del cost salarial extraordinari.

Pel que fa als costos laborals no salarials (que representen el 25,0 % dels costos laborals, i inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i altres percepcions no salarials) l'evolució del 2017 va presentar diferències entre Catalunya i Espanya, amb un retrocés del 0,4 % i un augment del 0,5 %, respectivament.

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes. 2017

(% de variació anual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Costos salarials i laborals

Dades anuals (% de variació interanual)

	Cost per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2016	2017	2016	2017
Catalunya				
Cost laboral total	0,1	-0,3	0,5	-0,2
Cost salarial	0,0	-0,3	0,4	-0,1
Cost salarial ordinari	-0,2	0,2	0,2	0,2
Cost salarial extraordinari	1,1	-3,0	1,0	-2,1
Cost laboral no salarial	0,3	-0,4	0,8	-0,4
Hores pactades	-0,3	0,1		
Hores efectives de treball	-0,4	0,0		
Espanya				
Cost laboral total	-0,4	0,2	-0,1	0,1
Cost salarial	-0,3	0,1	0,1	0,0
Cost salarial ordinari	-0,2	0,2	0,2	0,0
Cost salarial extraordinari	-0,5	-0,2	-0,5	0,2
Cost laboral no salarial	-0,8	0,5	-0,5	0,3
Hores pactades	-0,2	0,1	-	-
Hores efectives de treball	-0,3	0,1	-	-

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Durant el 2017, el nombre d'hores efectives de treball per treballador es va mantenir gairebé estable tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat; amb una variació del 0,0 % i 0,1 % respectivament. Així, els costos laborals per hora treballada a Catalunya es van situar el 2017 en 21,0 euros, un 0,2 % menys que el 2016 (al conjunt estatal van augmentar un 0,1 %).

La pauta de moderació en els costos laborals s'estén a tots els sectors productius. A Catalunya els costos de la construcció i els serveis retrocedeixen el 2017, amb una variació del -0,9 % i del -0,3 %, respectivament. Els costos de la indústria, en canvi, augmenten un 0,3% interanual. En el conjunt de l'Estat, l'evolució dels costos laborals és lleugerament més expansiva en tots els sectors. Per la seva banda, l'evolució seguida pels costos salarials ordinaris per treballador i mes és força semblant a la dels costos laborals per treballador i mes. També es fa palesa una similitud més gran entre les dades de Catalunya i les del conjunt de l'Estat.

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius

Dades anuals (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2016	2017	2016	2017
Costos laborals per treballador i mes				
Total	0,1	-0,3	-0,4	0,2
Indústria	-0,3	0,3	0,4	0,7
Construcció	2,5	-0,9	-1,7	-0,6
Serveis	0,1	-0,3	-0,4	0,2
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	-0,2	0,2	-0,2	0,2
Indústria	0,0	0,7	0,2	0,6
Construcció	1,8	-0,2	-1,4	0,0
Serveis	-0,3	0,2	-0,2	0,1

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

L'augment salarial pactat fins al març és de l'1,58 %, lleugerament per sobre del registrat el 2017 (1,52 %)

Els convenis col·lectius que s'han registrat fins al març presenten un increment de les tarifes salarials de l'1,58 %, un augment que se situa molt proper al que es va pactar en el conjunt de l'any 2017 (de l'1,52 %). Aquest avenç de les tarifes salarials es concentra als convenis pactats en l'àmbit sectorial on els increments són de l'1,62 %. Per la seva banda, els convenis d'empresa registren un creixement de tarifes de l'1,04 %.

Aquesta dinàmica de les tarifes salarials podria guanyar intensitat després del *II Acord per a la millora de l'ocupació pública i les condicions de treball*. El passat 9 de març les organitzacions sindicals (CCOO, UGT i CSI-F) i el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública van acordar un marc pluriennal d'increment dels salaris dels empleats públics per al període 2018-2020. Aquest marc contempla una part fixa, una part variable vinculada al creixement del PIB, i una part vinculada a altres complements, d'entre els quals en destaca un de relacionat amb el compliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària l'any 2020. Per a l'any 2018 es va fixar un augment mínim de l'1,95 %, per a l'any 2019 un augment entre el 2,5 % i el 2,75 %, mentre l'increment per a l'any 2020 oscil·la entre el 2,30 % i el 3,85 %. Així doncs, en aquest trienni es planteja una millora retributiva que se situa, en termes acumulats, entre el 6,9 % i el 8,8 %.

El nombre d'acords col·lectius registrats fins al març augmenta gairebé un 13,4 % en relació amb el mateix període de l'any anterior, a conseqüència del notable creixement dels convenis d'empresa. El nombre de treballadors afectats en la negociació col·lectiva també creix, amb més intensitat als convenis pactats en l'àmbit d'empresa.

Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació (% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a març del 2017			
Empresa	138	24.172	0,88
Sector	41	386.375	1,39
Total	179	410.547	1,36
De gener a març del 2018			
Empresa	161	30.494	1,04
Sector	42	400.135	1,62
Total	203	430.629	1,58

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

6.

Àmbits monetari, financer i borsari

El BCE manté en la seva darrera reunió d'abril els tipus a mínims i l'objectiu de reduir la compra d'actius a partir del setembre.

El Consell de Govern del BCE en la darrera reunió del 26 d'abril va decidir mantenir els tipus d'interès de referència sense modificacions des de la darrera baixada del mes de març del 2016: 0,00 % per a les operacions principals de finançament; 0,25 % per a la facilitat marginal de crèdit, i -0,40 % per a la facilitat de dipòsit. L'expectativa és que els tipus d'interès romanguin a nivells molt baixos possiblement fins a entrat el 2019 en funció de l'evolució de les dades d'inflació. Pel que fa a les operacions de compra d'actius, l'entitat emissora europea es va reafirmar en el compromís d'allargar-la fins al mes de setembre o més enllà si fos necessari.

Pel que fa a la Reserva Federal dels Estats Units en la reunió del 22 de març va acordar pujar els tipus de referència en un quart de punt. El nou rang de tipus se situa ara entre l'1,50 – 1,75 %. El nou President Jerome Powell va afirmar que l'economia està en el punt millor dels darrers 10 anys, fet que justificava els increments de tipus. En aquesta mateixa línia, la majoria dels membres de la FED consideren possible dues pujades més aquest any i tres el 2019. A curt termini, però, en la propera reunió de la FED que s'esdevindrà el 2 de maig no s'espera una nova pujada, que tindria lloc probablement el mes de juny.

Augmenta l'estoc de finançament de l'economia espanyola, amb un creixement del finançament a empreses, un alentiment de la caiguda en el crèdit a les llars i una estabilització en el crèdit al sector públic

L'estoc de finançament de l'economia espanyola a empreses i llars va frenar el seu descens l'any 2017, fins a un -0,1 % (enfront d'un retrocés del 0,8 % el 2016). Tot i aquesta millora, aquesta taxa continua negativa, mentre que al conjunt de la zona euro l'estoc de finançament augmenta. Durant el primer trimestre del 2018 la taxa ha tornat a xifres més negatives, del -0,8 %. Per sectors institucionals la situació és

diversa. En el cas de les empreses l'estoc de crèdit a finals del 2017 es va situar en terreny positiu, 0,3 %, mentre que el finançament a les llars va frenar la caiguda tot i mantenint-se en terreny negatiu, -0,6 %. Fins al març del 2018 el finançament a les societats no financeres ha tornat a caure i el finançament a les llars ha millorat lleugerament en termes interanuals, amb unes taxes del -1,0 % i -0,4 % respectivament. Finalment, en el finançament a les administracions públiques, les dades mostren un nou increment del nivell de finançament a finals del 2017, del 3,4, que passa al 3,8 % el febrer (darrera dada disponible).

Per instruments, a finals del 2017 s'observava en el cas del finançament a les societats no financeres una estabilitat en la reducció del crèdit bancari (-0,6%), un notable augment del finançament amb valors diferents d'accions (7,5%) i una millora del finançament exterior (-0,1%) respecte de mesos anteriors. El primer trimestre del 2018 l'evolució ha estat negativa en tots els instruments excepte en el finançament en valors representatius de deute que ha augmentat un 2,5 %. Pel que fa a les llars, durant el primer trimestre el finançament de l'habitatge millora la taxa de desembre del 2017 en tres dècimes i se situa en el -2,5 %, al mateix temps que augmenta en la resta d'usos.

Finançament als sectors no financers de l'economia espanyola.

(% de variació anual)

	Societats no financeres	Llars i ISFLASL	Sector privat (Societats no financeres i llars)	Administracions públiques	Total
2014	-3,7	-3,6	-3,7	6,4	-0,1
2015	-0,4	-2,1	-1,2	3,1	0,5
2016	-0,4	-1,3	-0,8	3,1	0,7
2017	0,3	-0,6	-0,1	3,4	1,3
2018 ¹	-1,0	-0,4	-0,8	3,8	1,2

¹ Dades referides al mes de març, excepte en el cas de les administracions públiques i el total que són referides al mes de febrer .
Font: Banc d'Espanya.

El flux de nou crèdit de les entitats de crèdit i EFC concedit a les pimes s'accelera i també millora força l'adreçat a les llars.

Segons dades del Banc d'Espanya relatives al conjunt de l'economia estatal, el nou crèdit concedit per les entitats de crèdit i les entitats financeres de crèdit (EFC) per operacions de menys d'1 milió d'euros (assimilat al concedit a les pimes) va augmentar un 8,3 % en termes interanuals durant l'any 2017 (5,5 punts percentuals més del que ho va fer l'any anterior). Fins al febrer d'enguany en termes interanuals el crèdit ha crescut un 17,3 %. Pel que fa als nous crèdits de més d'un milió d'euros (que s'assimila al concedit a les empreses grans), el volum concedit va augmentar un 1,6 % a finals del 2017 (taxa que contrasta amb la caiguda del 32,8 % de l'any anterior). Fins al febrer

del 2018 el creixement ha estat del 12,4%; en qualsevol cas cal tenir en compte que les empreses que utilitzen aquest segment de crèdit, poden tenir accés en molts casos a altres fonts de finançament. En el cas de les llars, la concessió de crèdit per habitatge va créixer un 3,6 % interanual el 2017, mentre que el crèdit al consum va augmentar un 15,9 %, registres en tots casos inferiors als obtinguts l'any anterior (5,0 % i 28,4% respectivament). Els dos primers mesos del 2018 el creixement ha estat del 17,2 % i del 27,2 %, respectivament.

Segons l'Enquesta sobre Préstecs Bancaris d'abril del 2018 que publica el Banc Central Europeu i que informa sobre l'evolució de les condicions de l'oferta i la demanda de crèdit, els criteris d'aprovació de préstec a les llars es van relaxar el primer trimestre del 2018 tant a l'Estat espanyol com a la zona euro. Pel que fa a les empreses, els criteris de concessió van mantenir-se estables a l'Estat espanyol i van millorar a la zona euro. La demanda de crèdit de les llars va créixer a les dues àrees i la d'empreses va romandre estable a l'Estat i va augmentar a la zona euro.

Pel que fa a l'accés als mercats financers per part de les entitats de crèdit, no hi hauria hagut canvis significatius des de la darrera enquesta en la que les entitats havien percebut certes millores.

Finalment, el programa de compra d'actius del BCE hauria seguit contribuint a millorar la liquiditat i les condicions de finançament de les entitats tant a l'Estat espanyol com a la zona euro i, en paral·lel, al relaxament en la concessió de préstecs, si bé hauria tingut un impacte negatiu en la rendibilitat.

L'estoc de crèdit privat a Catalunya es veu afectat pel trasllat de seus d'algunes empreses a altres CA

L'estoc del crèdit adreçat a Catalunya que roman als balanços de les entitats de dipòsit es va veure fortament reduït durant el 2017. Això va ser causat en bona part per l'efecte estadístic que van suposar els canvis de domicili social d'algunes empreses. La territorialització que en fan les entitats financeres es realitza en funció de la seu social del deutor i si aquest la canvia durant l'any, el crèdit passa a comptabilitzar-se on és la nova seu. Degut a això, a finals del 2017 la reducció de l'estoc de crèdit privat comptabilitzat a Catalunya va ser d'un 8,1 % (una reducció força més alta que a escala estatal, de l'1,9 %). El crèdit de les administracions públiques va continuar caient a una taxa similar, tant a Catalunya (-11,7 %) com al conjunt estatal (-11,4 %).

Evolució de l'estoc de crèdit de les entitats de dipòsit

(% de variació interanual)

	Catalunya			Espanya		
	Crèdit Total	Crèdit Privat ¹	Crèdit a les AP	Crèdit Total	Crèdit Privat	Crèdit a les AP
2014	-6,4	-7,6	15,6	-3,1	-4,6	23,6
2015	-4,7	-4,3	-10,8	-4,4	-4,0	-9,5
2016	-10,7	-10,4	-16,4	-4,0	-4,1	-2,1
1r trimestre 2017	-5,5	-4,5	-20,3	-2,7	-2,4	-7,7
2r trimestre 2017	-1,6	-0,3	-21,3	-3,7	-3,0	-12,6
3r trimestre 2017	0,1	1,2	-17,8	-3,1	-2,4	-12,1
4t trimestre 2017	-8,3	-8,1	-11,7	-2,5	-1,9	-11,4

¹La caiguda registrada durant el 2016 es deu a un efecte estadístic en la comptabilització creditícia entre sectors financers i no financers. La caiguda del 4t trimestre de 2017 s'explica per l'efecte estadístic del trasllat del domicili social d'algunes empreses fora de Catalunya.

Font: Banc d'Espanya

S'alenteix el retrocés del crèdit viu per a activitats productives i es modera la desacceleració en les persones físiques

L'evolució del crèdit viu a escala estatal que hi ha als balanços de les entitats de crèdit i les EFC permet observar amb més detall l'evolució de l'estoc de crèdit viu per finalitats. L'evolució de l'estoc del crèdit reflecteix el resultat dels fluxos del nou crèdit concedits (que l'augmenten) i dels fluxos de crèdits amortitzats (que el disminueixen). Així, s'observa que durant el 2017 la reducció de l'estoc de crèdit al conjunt estatal va ser inferior al del 2016, fet que cal imputar-lo en bona part, a l'augment del flux de crèdit nou. L'estoc de crèdit per activitats productives es va reduir el 2017 un 2,2 % (enfront d'un 6,1 % el 2016). A la construcció la reducció va ser més intensa (del 13,2 %), a l'igual que a la promoció immobiliària (del 8,9 %). En el cas dels serveis i la indústria l'estoc del crèdit a finals del 2017 augmentava (un 0,2 % i un 0,7 %, respectivament) reflectint el predomini del nou crèdit concedit sobre el desendeutament de les empreses.

Pel que fa a l'estoc de crèdit a les persones físiques, a finals del 2017 continua baixant (un 0,9 % interanual), amb un comportament diferenciat de la part del crèdit viu per a l'adquisició i rehabilitació d'habitatge que disminueix (un 2,5 %) de la part del crèdit viu destinat a la compra de béns de consum durador, que accelera el seu creixement fins al 21 %.

Evolució de l'estoc de crèdit privat¹ per finalitats
(dades de l'economia espanyola, % de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria ²	Serveis ³	Construcció	Promoció Immobiliària	Total Habitatge ⁴	Béns de consum durador	
2014	-6,3	-2,8	-1,2	-17,3	-15,0	-3,5	-4,1	12,0
2015	-4,4	-1,6	-2,2	-11,7	-10,1	-3,9	-4,8	11,9
2016	-6,1	-2,4	-5,7	-9,2	-10,6	-1,6	-3,0	11,7
1r trimestre del 2017	-2,9	-1,5	-1,0	-9,0	-7,8	-1,5	-2,8	13,6
2r trimestre del 2017	-3,6	0,8	-3,1	-13,4	-6,7	-1,4	-2,8	10,1
3r trimestre del 2017	-2,8	2,2	-1,1	-14,0	-8,8	-1,3	-2,7	16,3
4t trimestre del 2017	-2,2	0,7	0,2	-13,2	-8,9	-0,9	-2,5	21,0

¹ Estoc de crèdit concedit per les entitats financeres de crèdit i establiments financers de crèdit.

² Sense construcció.

³ Sense promoció immobiliària.

⁴ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya

La morositat segueix lentament a la baixa

La taxa de morositat del crèdit concedit per les entitats de crèdit i per les EFC al sector privat de l'economia espanyola va continuar baixant el 2017 fins al 7,8 %. La taxa de morositat de les activitats productives se situava encara a finals del 2017 a cotes elevades, del 10,3 %, llastrada per la mora de la construcció. Tot i això cal dir que la taxa de morositat del conjunt de les activitats productives va disminuir el 2017, al contrari de la taxa de les persones físiques que tant sols va cedir una dècima en relació amb el 2016.

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

(dades de l'economia espanyola, %)

	Activitats productives						Persones físiques			
	Total	Acti- vitats Total agràries	Indústria ¹	Serveis ²	Construcció	Promoció Immobiliària	Total Habitatge ³	Béns de consum durador		
2014	12,5	18,5	12,3	12,8	10,9	32,6	36,2	6,8	5,9	5,7
2015	10,1	14,6	10,1	10,9	8,9	30,0	27,5	5,6	4,9	4,2
2016	9,1	13,1	9,1	8,9	8,0	29,1	25,5	5,5	4,7	3,3
1r trimestre del 2017	8,8	12,4	8,9	8,7	7,7	27,2	24,1	5,5	4,8	3,3
2r trimestre del 2017	8,4	11,6	8,2	8,6	7,3	27,6	21,5	5,4	4,7	2,8
3r trimestre del 2017	8,3	11,1	8,0	8,9	7,4	24,0	20,3	5,5	4,7	3,5
4t trimestre del 2017	7,8	10,3	7,5	8,6	6,8	24,1	18,1	5,4	4,8	2,9

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya

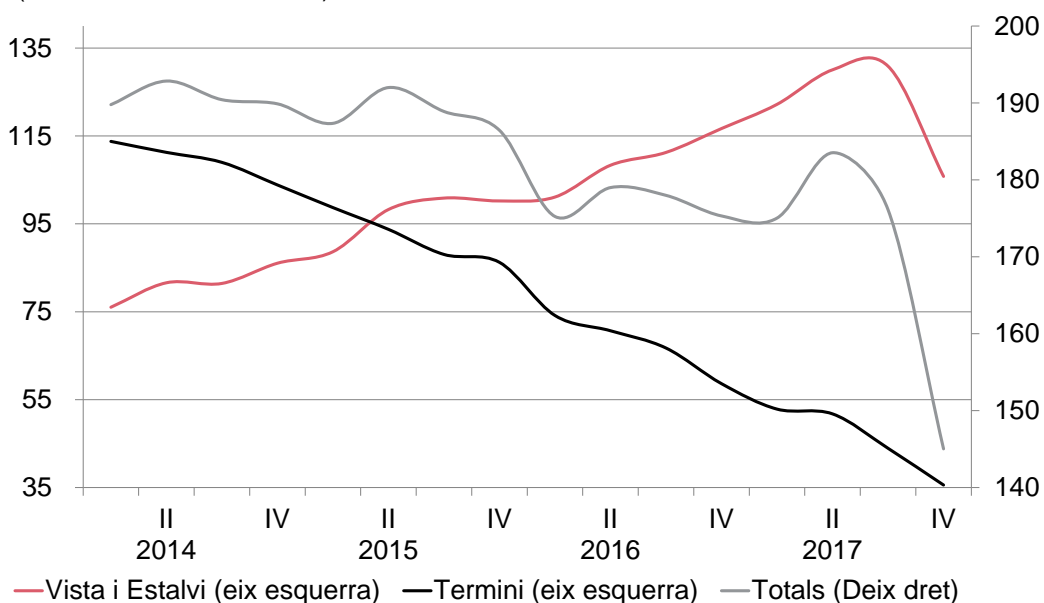
L'estalvi privat s'orienta cap a dipòsits a la vista i d'estalvi, i cap als fons d'inversió, a costa dels dipòsits a termini

A finals del 2017, el volum de dipòsits bancaris de Catalunya en els balanços de les entitats de dipòsit va caure amb força a causa de la sortida de dipòsits que hi va haver a Catalunya el darrer trimestre de l'any. La territorialització dels dipòsits que fan les entitats financeres es realitza en funció del domicili de la sucursal bancària on es registra el dipòsit, per aquest motiu si un client trasllada el seus dipòsits a una sucursal bancària fora de Catalunya, estadísticament aquell dipòsit deixa d'estar enregistrat a Catalunya i passa a estar-ho a la comunitat autònoma on és la sucursal bancària de destinació.

Així, a finals del 2017, les dades facilitades pel Banc d'Espanya registren una disminució dels dipòsits bancaris del sector privat resident a Catalunya del 17,3%, quan a escala estatal van créixer un 0,5 %. En el cas de les administracions públiques els dipòsits van augmentar un 16,3 % a Catalunya i un 14 % a Espanya.

El fet que els tipus d'interès continuïn en mínims històrics (sense que s'esperin canvis a curt termini) penalitza la rendibilitat de l'estalvi. Això està facilitant l'augment dels fons d'inversió com alternativa als dipòsits bancaris, perquè són més rendibles però també tenen més marge de risc. Dins dels dipòsits bancaris també es produeixen canvis en la seva composició, que estan premiant opcions més líquides, com els dipòsits a la vista o d'estalvi, mentre que els dipòsits a termini perden protagonisme.

Evolució dels dipòsits a Catalunya
(milers de milions d'euros)

Font: Banc d'Espanya

El patrimoni dels fons d'inversió mobiliaris (amb dades del conjunt estatal) ha anat guanyant terreny i a finals de març mostra un creixement del 9,9 % interanual, al mateix temps que un augment del 18,5 % del nombre de partícips. Pel que fa a les societats d'inversió de capital variable (SICAV's), el 2018 segueixen mostrant una caiguda del patrimoni: del 5,5 % interanual els tres primers mesos. El nombre d'accionistes també ha baixat un 7 % en termes interanuals. Aquests comportaments estan en línia amb els de l'any anterior en què el patrimoni gestionat pels fons va augmentar (un 11,7 %) alhora que el de les SICAV's es va reduir (un 2,2 %).

Patrimoni i partícips/accionistes dels FIM i de les SICAV a 31/03/2018

	Patrimoni (Milions d'euros)	Variació interanual (%)	Partícips / Accionistes	Variació interanual (%)
FIM	269.032,0	9,9	11.067.319	18,5
SICAV	31.417,0	-5,5	434.782	-7,0

Font: INVERCO

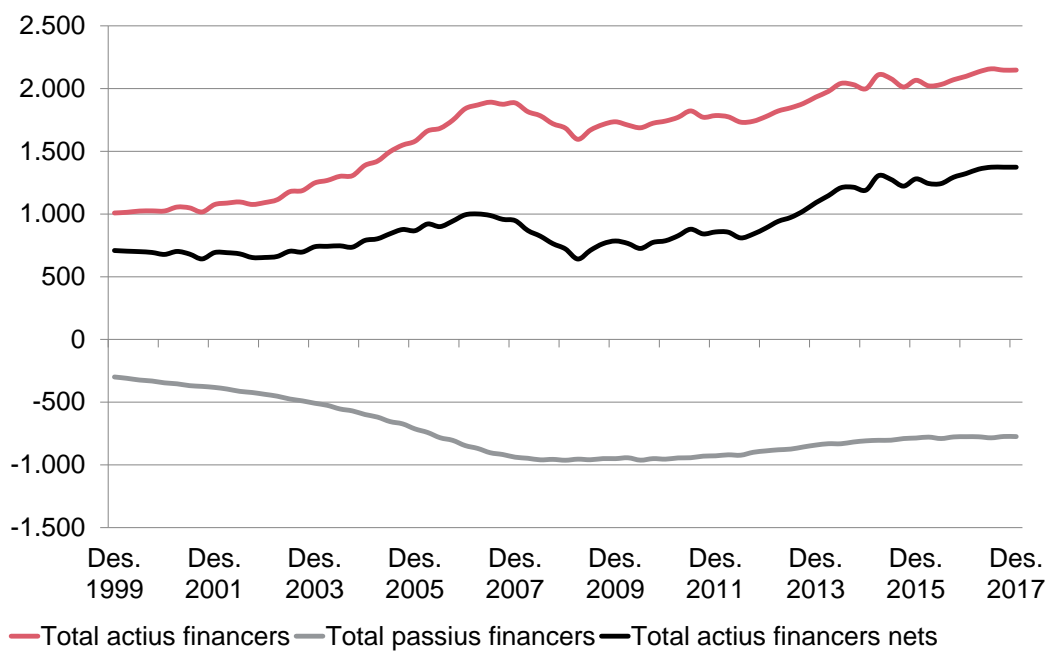
En el que portem d'any els fons que han incrementat més el seu patrimoni són els de renda variable nacional i els globals: un 14,8 % i un 11,9 % respectivament; mentre que els monetaris han perdut un 7,3 % del seu patrimoni. Les baixes rendibilitats dels actius sense risc segueixen impulsant el traspàs d'estalvis de fons amb volatilitat pràcticament nul·la a fons més arriscats.

Augmenta la riquesa financera neta de les llars

Segons les darreres dades del Banc d'Espanya durant el 2017 van augmentar els actius financers en mans de les llars, al mateix temps que va prosseguir el procés de reducció de l'endeutament. Això va permetre un increment de la riquesa financera de les llars, que va augmentar un 3,8 % interanual.

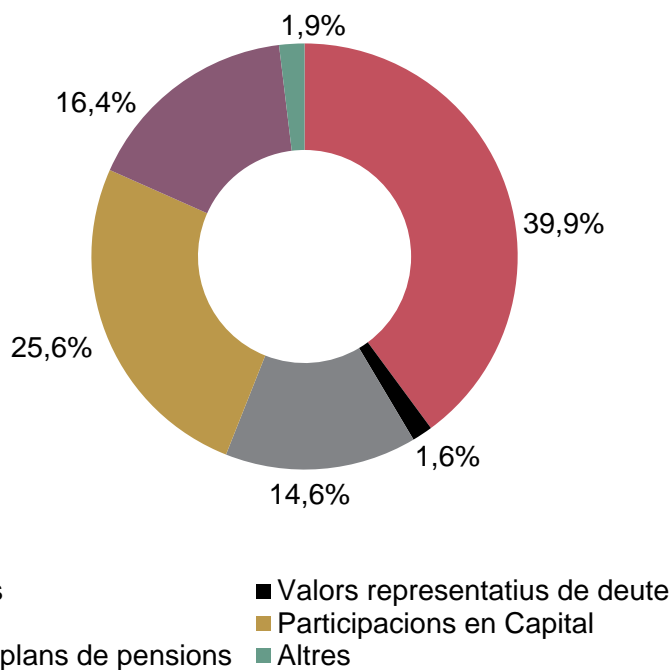
Els actius financers de les llars estan formats principalment per efectiu i dipòsits bancaris (39,9 %), per participacions de capital directes (25,6 %), per participacions en fons d'inversió (14,6 %) i per assegurances i plans de pensions (16,4 %). Les variacions interanuals són poc significatives tot i que al llarg dels darrers anys el creixement de l'efectiu s'ha estancat i les participacions en capital han augmentat.

Evolució dels actius i passius financers de les llars (milers de milions)

Font: Banc d'Espanya

Distribució dels actius financers de les llars el 2017

Font: Banc d'Espanya

Les borses registren pèrdues el primer trimestre però milloren amb força el mes d'abril

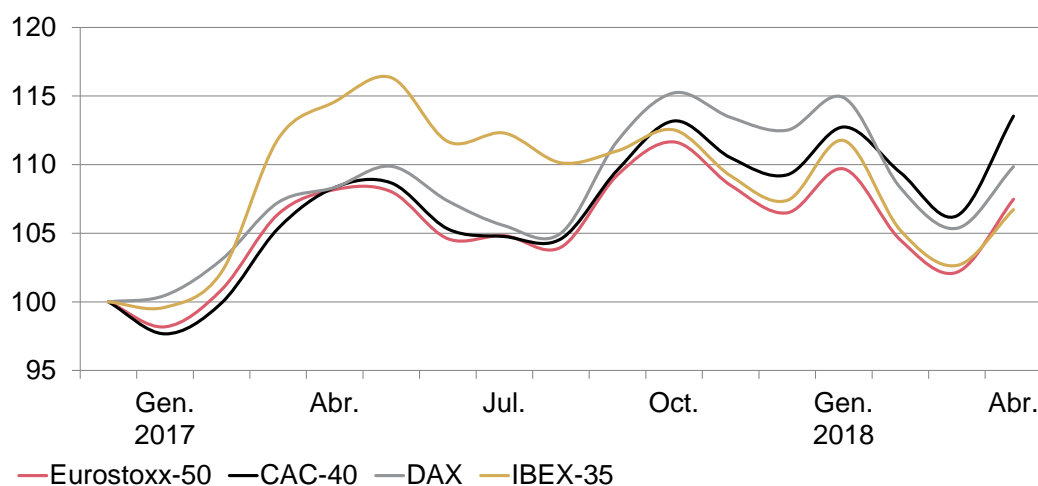
La principal característica dels mercats borsaris a l'inici d'aquest 2018 va ser el retorn de la volatilitat. Les borses van començar l'any amb signe positiu tancant el mes de gener amb guanys. Diferents factors van incidir a un gir que va portar els mercats de renda variable a tancar el trimestre amb clares pèrdues, de les que s'han començat a recuperar el mes d'abril. Entre aquests factors cal esmentar, els primers indicis del que podria ser una guerra comercial iniciada per l'administració Trump, la inestabilitat a l'Orient Mitjà a causa d'un conflicte sirianà i el repunt dels rendiments del deute nord-americà a llarg termini.

Així, l'Eurostoxx-50, que és l'índex de referència de la zona euro i que conté les seves 50 empreses més grans per capitalització borsària, va tancar el primer trimestre de l'any amb una pèrdua del 4,1 %, el CAC-40 francès del 2,7 % i el DAX alemany del 6,4 %. El FTSE-MIB italià, és l'únic gran índex europeu que va tancar amb guanys, concretament del 2,6 % i el FTSE-100 britànic, afectat per una lliura a l'alça, va perdre un 8,2 %.

Per la seva part, L'IBEX-35 va patir unes pèrdues del 4,4% en el trimestre empès sobretot pel sector bancari. Si bé l'any passat, l'IBEX-35, especialment en el segon semestre va desacoblar-se dels guanys de la resta d'índexs europeus, aquest inici del 2018 segueix la tònica general de pèrdues.

Evolució dels índexs europeus

(Base 31/12/2016 = 100)

Font: Bloomberg

Als Estats Units tant el Dow Jones d'Industrials, que reflecteix el comportament de les 30 empreses industrials més representatives dels Estats Units, com l'S&P500, que inclou 500 de les empreses més grans

de la borsa de Nova York per capitalització borsària, van tancar el trimestre amb pèrdues del 2,5 % i de l'1,2 %, respectivament. El Nasdaq Composite, malgrat la forta volatilitat que ha patit el sector tecnològic i l'escàndol sobre la filtració de dades privades amb finalitats electorals dels usuaris de Facebook, va obtenir uns guanys del 2,3 %. Al seu torn, l'índex nipó perd un 5,8 %.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

		2017			2018	Acumulat de l'any fins al 30 d'abril del 2018
		Fins al 2n trimestre	Fins al 3r trimestre	Fins al 4t trimestre	Fins al 1t trimestre	
Euro Stoxx 50	Zona euro	4,6	9,2	6,5	-4,1	0,9
CAC 40	França	5,3	9,6	9,3	-2,7	3,9
Dax Xetra 30	Alemanya	7,4	11,7	12,5	-6,4	-2,4
FTSE 100	Regne Unit	2,4	3,2	7,6	-8,2	-2,3
FTSE MIB 40	Itàlia	7,0	18,0	13,6	2,6	9,7
IBEX 35	Espanya	11,7	11,0	7,4	-4,4	-0,6
Dow Jones Industrial Av	EUA	8,0	13,4	25,1	-2,5	-2,2
S&P-500	EUA	8,2	12,5	19,4	-1,2	-1,0
Nasdaq Comp.	EUA	14,1	20,7	28,2	2,3	2,4
Nikkei 225	Japó	4,8	6,5	19,1	-5,8	-1,3

Font: Bloomberg

En canvi, el mes de d'abril d'enguany ha estat un mes molt positiu pels mercats de renda variable europeus que han experimentat guanys generalitzats impulsats pels bons resultats empresarials i la pèrdua de força de l'euro en les darreres dues setmanes. Així, l'IBEX-35 ha guanyat un 3,96 %, l'Eurostoxx-50 un 5,21 %, el FTSE-100 britànic un 6,42 % i el DAX alemany 4,26 %. Als Estats Units el mes d'abril ha portat guanys molt més moderats a causa de la forta pujada dels rendiments del deute i la guerra comercial amb la Xina. L'S&P-500 ha guanyat un 0,27 % i el Nasdaq Composite, representant del sector tecnològic, un 0,04%.

El BCN Mid 50 comença l'any amb resultats positius a diferència de la resta d'índexs de les borses espanyoles

Els índexs de les quatre borses espanyoles van començar l'any girant a la baixa. L'índex principal de la Borsa de Barcelona, el Barcelona Global 100, va caure un 3,6%, tres dècimes percentuals menys que l'Índex General de la Borsa de Madrid, i el mateix percentatge que l'Índex General de la Borsa de València. L'índex Bilbao 2000 ha estat el que experimenta un resultat pitjor amb una caiguda del 4,7%.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació acumulat per trimestres del 2017)

	Valor a 30	2017			2018	Acumulat de l'any fins al 30 d'abril del 2018
	d'abril del 2018	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1t trimestre	
IBEX-35	9.980,6	11,7	11,0	7,4	-4,4	-0,6
Barcelona Global 100	814,7	11,0	10,5	7,3	-3,6	0,3
Bilbao 2000	1.566,8	10,5	8,6	5,9	-4,7	-0,7
IGBM (Madrid)	1.012,6	11,5	11,1	7,6	-3,9	-0,3
IGBV (València)	1.298,4	9,6	8,7	6,6	-3,6	1,5
BCN MID 50	24.820,2	14,5	9,9	16,0	4,9	8,1
FTSE Latibex All Share	2.288,7	-0,7	11,7	9,0	11,1	15,9

Font: Bloomberg

Pel que fa al BCN Mid 50 i el FTSE Latibex All Share, els resultats són més positius que la resta d'índexs. El primer és l'índex creat per la Borsa de Barcelona representatiu del segment mitjà del mercat de valors espanyol, mentre que el segon és l'índex del mercat borsari de valors llatinoamericans. A causa de la seva diferent composició, que també comporta uns nivells més elevats de risc, el tancament del trimestre va ser positiu, guanyant un 4,9 % i un 11,1 %, respectivament.

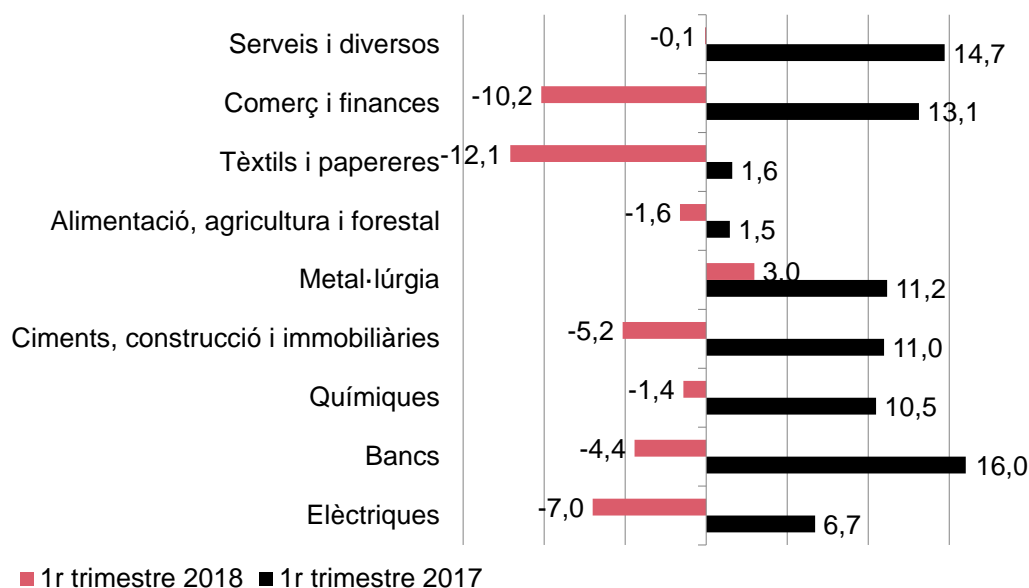
El segon trimestre de l'any també ha començat bé per als índexs de la borsa espanyola, el Barcelona Global 100 ha obtingut una revalorització del 4,1 %, l'índex de la borsa de Bilbao del 4,17 %, el de València un 5,26 % i el de Madrid un 3,75 %. El FTSE Latibex All Share ha guanyat el mes d'abril un 4,35 %.

Tots els índexs sectorials llevat de la metal·lúrgia experimenten pèrdues el primer trimestre de l'any

El 2017 va ser un any de rotació de resultats sectorials dins de la Borsa de Barcelona. De forma general els sectors que el 2016 van tancar amb rendibilitats negatives, el 2017 ho van fer amb rendibilitats positives, i a la inversa. El primer trimestre del 2018 segueix la mateixa tònica i de fet, tenint en compte que el primer trimestre del 2017 tots els sectors van experimentar guanys, el primer trimestre d'enguany tots els sectors pateixen pèrdues menys la metal·lúrgia que puja un 3,0 %.

Destaquen a la baixa els tèxtils i papereres (-12,1 %) i el comerç i finances (-10,2 %). Les elèctriques perden un 7,0 % i els ciments, construcció i immobiliàries un 5,2 %. La resta de sectors experimenten pèrdues moderades de l'1,6 % en el cas del sector de l'alimentació, agricultura i forestal, de l'1,4 % el químic i del 0,1 % el de serveis i diversos.

Rendibilitat dels índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

Nota: Base índex 2017: 1 de gener 2017=100

Base índex 2018: 1 de gener 2018=100

Font: Borsa de Barcelona.

La Borsa de Barcelona representa el 24,8% de la negociació total de les quatre borses estatals

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona durant el primer trimestre del 2018 ha estat de 36.293,8 milions d'euros, un 14,0 % menys que el primer trimestre del 2017. La baixada de la negociació en accions, l'actiu més negociat amb diferència a la Borsa de Barcelona, és el que ha impactat més en el volum total negociat.

Volument efectiu de contractació a la Borsa de Barcelona

(Dades trimestrals acumulades dins de cada anys)

Tipus de valor	2017				Variació interanual	
	1r trimestre	2r trimestre	3r trimestre	4r trimestre	1r trimestre	1r trimestre
Efectes públics	480	795	1.382	1.852	151,5	-68,5
Obligacions	3	44	44	44	0,0	-100,0
Accions	41.357	99.772	128.558	166.410	35.888,9	-13,2
Fons	226	362	448	636	110,5	-51,2
Warrants	33	53	70	102	35,1	7,1
Drets	90	193	594	687	107,8	20,4
Segon Mercat	0	0	0	0	0,1	89,3
Total	42.189	101.219	131.096	169.731	36.293,8	-14,0

Font: Borsa de Barcelona

El pes de la renda variable durant el primer trimestre del 2018 sobre el total de la contractació de la Borsa de Barcelona se situa en un 99,6 %. Respecte el primer trimestre del 2017, el volum de contractació a la Borsa de Barcelona respecte del total de les quatre borses s'ha reduït 1,6 punts percentuals, fins al 24,8 %, i també s'ha reduït a Madrid, 1,1 punts percentuals. Les beneficiades de les davallades han estat les borses de Bilbao i de València amb un augment de 2,6 i 0,1 punts percentuals, respectivament.

La negociació al mercat de deute públic de Catalunya continua disminuint

La negociació acumulada el primer trimestre del 2018 al mercat de deute públic de Catalunya és un 68,5 % inferior a la del mateix període de l'any passat; al mateix temps el nombre d'operacions s'ha reduït un 39,2 %. Aquest mercat representa només un 0,4 % del total negociat a la Borsa de Barcelona durant el primer trimestre del 2018, percentatge inferior al del 2017 (1,1 %).

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(Dades trimestrals acumulades des de l'inici de l'any)

	Nombre d'operacions	Variació interanual (%)	Milions d'euros	Variació interanual (%)
1r trimestre 2017	186	-62,1	480,4	-40,6
2n trimestre 2017	322	-69,6	795,4	-49,2
3r trimestre 2017	598	-56,1	1.381,7	-40,2
4t trimestre 2017	781	-49,7	1.852,4	-50,2
1t trimestre 2018	113	-39,2	151,5	-68,5

Font: Borsa de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

El descens en el mercat del deute públic de Catalunya es deu al canvi d'estructura de la cartera d'endeutament de la Generalitat. Així, durant els darrers anys s'ha produït una progressiva disminució del deute viu representat en valors i un augment del deute viu representat en préstecs i línies de crèdit, derivats principalment dels nous mecanismes de finançament a càrrec del Fons de Liquiditat Autònoma (FLA).

A 31 de març de 2018, el nominal admès a negociació era de 4.961,59 milions d'euros i estava representat per 20 emissions de bons i obligacions i 5 de pagarés.

7.

El sector públic

En aquest capítol s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives. S'incorpora també en aquestes dades l'execució de l'Institut Català de la Salut, tot i que des del 2015 és una entitat de dret públic subjecta al dret privat i no forma per tant part del sector públic administratiu. D'altra banda, la informació que es presenta a continuació exclou tant en la part d'ingressos com de despeses les transferències de l'Administració central als ens locals i les transferències del Fons europeu de garantia agrícola, perquè la Generalitat únicament n'exerceix la funció pagadora.

L'exercici 2018 s'ha iniciat en una situació de pròrroga pressupostària. La convocatòria d'eleccions al Parlament de Catalunya del dia 21 de desembre del 2017 va fer impossible la presentació del Projecte de llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2018 dins del termini necessari. Les condicions de la pròrroga estan recollides a la Instrucció 1/2017, de 12 de desembre, conjunta de la Direcció general de Pressupostos i la Intervenció general, per la qual s'estableixen els criteris d'aplicació de la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017, mentre no entrin en vigor els del 2018.

El 2018, les bestretes de model de finançament creixen un 3,7 %

El primer trimestre del 2018, els ingressos no financers de la Generalitat en aquest període han estat de 5.214 milions d'euros, un 2,4 % més que l'any passat en el mateix període.

El gruix dels ingressos pressupostaris de la Generalitat són les bestretes a compte del model de finançament, de les quals l'import recollit al pressupost inicial correspon a les previsions que el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública va facilitar el juliol del 2017, però la pròrroga dels Pressupostos Generals de l'Estat (PGE) del 2017 al 2018 ha establert uns imports menors, que seran els que s'ingressaran fins que no s'aprovin els PGE per al 2018. De gener a març s'han liquidat per aquest concepte un total de 4.210 milions d'euros, un 3,7 % més que el primer trimestre del 2017.

D'altra banda, el retorn de les liquidacions negatives del model de finançament dels anys 2008 i 2009 ha estat de -31 milions d'euros fins al març, import igual als anys anteriors.

De la resta d'ingressos de la Generalitat, els ingressos impositius disminueixen un 5,1 % afectats per un major import pendent de comptabilitzar (que si es tingués en compte, faria créixer aquests ingressos un 0,2 %). Les transferències augmenten un 31,9 %; la major part d'aquest increment correspon a una donació realitzada per una fundació privada destinada a operacions de capital, mentre que la resta són bàsicament transferències del Programa d'ocupació juvenil a Catalunya i del FEADER.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per conceptes.

A 31 de març de 2018 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2017/2018)
Ingressos de bestretes del model de finançament	17.617	4.210	3,7
Liquidacions i avançaments del model finançament	1.494	-31	-
Altres ingressos impositius	3.578	658	-5,1
Taxes i altres ingressos	788	153	-24,9
Altres transferències	1.461	208	31,9
Ingressos patrimonials	49	10	-7,5
Alienació d'inversions	-	8	-
Total ingressos no financers	24.987	5.214	2,4

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Per capítols pressupostaris, els impostos directes creixen un 3 % i els indirectes un 4,7 %, impulsats per les bestretes del model de finançament. Les taxes i altres ingressos, en canvi, es redueixen un 24,9 % pel descens dels ingressos per a la prestació de serveis d'atenció a usuaris de programes socials i de les multes i sancions. Durant el primer trimestre de l'any les transferències corrents són pràcticament nul·les; enguany, en comparació amb l'any anterior, destaca que la bestreta del fons de garantia dels serveis públics fonamentals, amb signe negatiu, té un import un 34,3 % superior, a causa de l'increment de l'aportació de la Generalitat.

Els ingressos patrimonials disminueixen un 7,5 %; els drets liquidats per a l'alienació d'inversions reals són de 8 milions d'euros per la venda d'edificis, i els de les transferències de capital, de 58 milions.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per capítols.

A 31 de març del 2018 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2017/2018)
Impostos directes	10.587	2.244	3,0
Impostos indirectes	12.222	2.743	4,7
Taxes i altres ingressos	788	153	-24,9
Transferències corrents	1.300	-1	-100,7
Ingressos patrimonials	49	10	-7,5
Alienació d'inversions	-	8	-
Transferències de capital	41	58	-
Total operacions corrents	24.946	5.149	1,2
Total operacions de capital	41	66	-
Total ingressos no financers	24.987	5.214	2,4

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

El major ritme de comptabilització d'algunes partides impulsa l'execució de la despesa

El primer trimestre del 2018 les obligacions reconegudes per despeses no financeres van ser de 5.785 milions, import un 10 % superior al del mateix període l'exercici anterior.

El principal increment té lloc al capítol de transferències corrents, que augmenten un 17,5 %, i s'explica principalment pel major ritme de comptabilització d'algunes transferències, en especial de la despesa farmacèutica. En segon lloc, el capítol de remuneracions del personal ha augmentat un 6,4 %, principalment per la contractació de docents. D'altra banda, cal tenir en compte que les dades de les remuneracions del personal del primer trimestre del 2018 s'estan comparant amb un període del 2017 en què encara no s'havia comptabilitzat l'increment retributiu (de l'1 % de l'any 2017), que no es va començar a abonar fins al juliol.

Pel que fa a les despeses de compra de béns i de serveis, s'ha produït un augment d'un 4 %, principalment pel major ritme de comptabilització de la despesa en concerts sanitaris.

Els interessos del deute es mantenen estables, però la variació està condicionada pel calendari del deute.

Les operacions de capital augmenten amb força: les inversions reals creixen un 75,5 %, per un major ritme de comptabilització, i les transferències de capital, un 127 %, per l'increment de determinades transferències a empreses públiques, universitats i corporacions locals.

Estat d'execució del pressupost

A 31 de març de 2018 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2017/2018)
Remuneracions del personal	7.532	7.551	1.692	6,4
Compra de béns corrents i serveis	7.727	7.787	1.784	4,0
Interessos	799	800	304	0,1
Transferències corrents	7.215	7.551	1.831	17,5
Fons de contingència	330	330	–	–
Inversions reals	587	644	86	75,5
Transferències de capital	502	526	86	127,0
Total operacions corrents	23.604	24.018	5.612	8,6
Total operacions de capital	1.089	1.170	173	97,9
Total despeses no financeres	5.884	5.901	5.785	10,0

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

La recaptació de la Generalitat creix un 4,4 %

La recaptació dels impostos no és homogènia amb l'any anterior per dos motius. D'una banda, com s'ha comentat, el primer trimestre del 2018 hi ha un major proporció d'ingressos pendents d'aplicar, fet que impulsa a la baixa la recaptació. D'altra banda, hi ha diferències de calendari en alguns impostos. L'impost sobre begudes amb excés de sucre, que no era vigent el primer trimestre del 2017, recapta 5 milions i en canvi, l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques, anul·lat pel Tribunal Constitucional, sí que va tenir recaptació l'exercici anterior. A diferència del 2017, l'impost sobre estades en establiments turístics encara no ha registrat la recaptació del primer període d'autoliquidació.

Tenint en compte aquest conjunt de fets, la recaptació dels impostos de la Generalitat durant el primer trimestre del 2018 presenta un creixement del 4,4 %, amb una evolució desigual segons l'impost. Els impostos que augmenten la recaptació són l'impost sobre successions i donacions (28,3 %), la taxa del joc (20,2 %) i l'impost sobre actes jurídics documentats (2,5 %). Els tributs sobre el joc en línia i l'impost sobre dipòsits en entitats de crèdit recullen ingressos pendents de l'any anterior, i la recaptació de l'impost sobre l'emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial ha estat un 14,6 % superior a la de l'any anterior. En canvi, la recaptació ha caigut en els impostos sobre transmissions patrimonials (-2 %), sobre determinats mitjans de transport (- 5,4 %), el tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs (-7,1 %), i sobre habitatges buits (-28,9 %).

Recaptació tributària de la Generalitat

(Gener- març de 2018)

	Milions d'euros	% de variació 2017/2018
I. sobre successions i donacions	140	28,3
I. sobre els habitatges buits	13	-28,9
I. grans establiments comercials	0	-100,0
I. sobre el patrimoni	8	18,0
I. transmissions patrimonials	340	-2,0
I. actes jurídics documentats	123	2,5
I. operacions societàries	4	8,5
I. det. mitjans de transport	20	-5,4
Tram autònom i. hidrocarburs	50	-7,1
I. estades establiments turístics	0	-95,4
I. provisió de continguts	0	-100,1
I. emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria	0	-100,0
I. emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	3	14,6
I. dipòsits entitats de crèdit	6	-
Impost begudes ensucrades envasades	5	-
Impost risc mediambiental elements radiotòxics	0	-
Taxa sobre el joc	63	20,2
Tributs sobre el joc en línia	7	-
Gravamen de protecció civil	0	-100,0
Total	783	4,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La recuperació de l'ocupació i el consum impulsen la recaptació de l'AEAT

Fins al març de 2018, la recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) a Catalunya ha augmentat un 9,9 %, mentre que en el total de les comunitats autònomes ho ha fet en un 3,3%.

La recaptació per l'IRPF ha augmentat un 5,8 % a Catalunya i un 6,3 % en el conjunt de CA ; aquest creixement de la recaptació s'explica, principalment per la creació d'ocupació i per l'augment de les retribucions mitjanes que ja s'apreciaven a finals de 2017. La recaptació de l'impost sobre societats no és representativa fins que no s'ingressi el primer pagament fraccionat a l'abril; de moment fins al març la recaptació a Catalunya mostra un increment del 41,6 % respecte de l'any anterior, degut a la reducció de les devolucions. La recaptació per IVA ha disminuït un 0,2 % a Catalunya i ha augmentat un 2,7 % al conjunt de comunitats. Cal tenir en compte que aquesta

evolució està afectada a la baixa, entre d'altres factors, pel canvi en el sistema de gestió (en termes homogenis, l'augment de la recaptació total seria d'un 3,6 %).

Finalment, els impostos especials creixen un 2,4 % a Catalunya, però disminueixen un 0,4 % en el total de comunitats autònomes, degut al comportament irregular de l'impost sobre les labors del tabac.

Recaptació tributària de l'AEAT a Catalunya¹

(Gener-març de 2018)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2017/2018	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	4.273	20,8	5,8	6,3
Impost sobre societats	-796	18,3	41,6	-10,5
IVA	4.359	22,3	-0,2	2,7
Impostos especials	381	8,2	2,4	-0,4
Impost sobre el tràfic exterior	174	36,1	-6,2	2,6
Altres ingressos tributaris	319	17,2	-1,2	3,6
Total recaptació tributària	8.710	20,4	9,9	3,3

¹ Inclou el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

² Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT, excepte l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc i de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària, AEAT.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre		
	2015	2016	2017	3r 2017	4t 2017	1r 2018
Catalunya						
PIB	3,8	3,6	3,4	3,4	3,5	3,3 ^A
Demanda interna ¹	4,2	2,3	2,7	3,2	2,4	-
Demanda externa ¹	-0,4	1,3	0,7	0,2	1,1	-
Espanya						
PIB	3,4	3,3	3,1	3,1	3,1	2,9 ^A
Demanda interna ¹	3,9	2,5	2,8	3,0	3,2	-
Demanda externa ¹	-0,4	0,7	0,3	0,1	-0,1	-
Zona euro						
PIB	2,1	1,8	2,3	2,7	2,7	-
Demanda interna ¹	2,0	2,2	1,9	1,9	1,4	-
Demanda externa ¹	0,1	-0,4	0,4	0,8	1,3	-
Internacional						
PIB de la UE-28	2,3	2,0	2,4	2,7	2,6	-
PIB dels EUA	2,9	1,5	2,3	2,3	2,6	2,9 ^A
PIB del Japó	1,4	0,9	1,7	1,9	2,1	-

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	2n 2017	3r 2017	4t 2017	Des. 2017	Gen. 2017	Febr. 2017
Catalunya									
Exportació de béns	6,0	2,0	8,7	5,9	6,2	9,6	6,5	9,1	0,9
Importació de béns	5,6	1,5	8,3	5,3	7,4	7,2	5,2	12,8	4,7
Espanya									
Exportació de béns	3,8	2,6	8,9	6,3	7,0	8,4	6,0	6,5	2,3
Importació de béns	3,5	-0,4	10,5	7,4	9,7	8,6	3,6	8,9	0,3

^A Dada avançada.

¹ Contribució al creixement.

Font: Idescat, Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, Eurostat, INE, BEA, ESRI i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	3r 2017	4t 2017	1r 2018	Gen. 2018	Febr. 2018	Març 2018
Catalunya									
Índex de producció industrial ²	2,6	3,1	3,7	4,9	7,7	-	4,2	3,9	-
Consum de ciment	6,2	5,1	-	-	-	-	-	-	-
Xifra negoci activitats de serveis	6,2	2,9	5,8	6,1	4,7	-	8,0	6,9	-
Vendes de comerç al detall ³	3,2	2,7	-0,9	-0,3	-1,5	1,6	1,9	0,1	2,6
Importacions de béns de capital	15,5	4,2	6,7	3,8	0,2	-	2,5	-	-
Espanya									
Índex de producció industrial ²	3,3	1,6	2,9	2,8	5,2	-	0,1	3,1	-
Consum de ciment	6,1	-4,5	-	-	-	-	-	-	-
Xifra negoci activitats de serveis	4,9	4,0	6,4	5,4	5,9	-	7,4	6,7	-
Vendes de comerç al detall ³	3,6	3,8	0,8	1,0	0,7	2,0	2,6	2,0	1,6
Importacions de béns de capital	21,2	5,8	7,8	4,3	5,1	-	5,8	-	-

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	3r 2017	4t 2017	1r 2018	Gen. 2018	Febr. 2018	Març 2018
Catalunya									
Població activa	-0,6	-0,1	0,1	0,4	0,9	-0,3	-	-	-
Població ocupada	1,5	3,4	2,9	2,9	3,5	3,3	-	-	-
Població en atur	-9,1	-15,6	-14,6	-13,9	-14,2	-20,5	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	64,2	66,4	68,0	68,8	68,6	68,1	-	-	-
Taxa d'atur*	18,6	15,7	13,4	12,5	12,6	12,2	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	3,5	3,7	3,8	3,8	3,4	3,7	3,5	3,3	4,2
Atur registrat	-10,0	-11,9	-11,1	-11,4	-8,7	-7,4	-6,8	-7,6	-7,7
Espanya									
Població activa	-0,1	-0,4	-0,4	-0,3	0,1	-0,1	-	-	-
Població ocupada	3,0	2,7	2,6	2,8	2,6	2,4	-	-	-
Població en atur	-9,9	-11,4	-12,6	-13,6	-11,1	-10,8	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	58,7	60,5	62,1	62,8	62,6	62,1	-	-	-
Taxa d'atur*	22,1	19,6	17,2	16,4	16,5	16,7	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	3,2	2,9	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,3	3,9
Atur registrat	-7,5	-8,6	-9,3	-8,8	-8,0	-7,5	-7,5	-7,5	-7,6
Zona euro									
Ocupació	1,0	1,7	1,5	1,6	1,6	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	64,5	65,4	66,4	66,8	66,8	-	-	-	-
Taxa d'atur*	10,9	10,0	9,1	9,0	8,7	-	-	-	-

¹Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

²En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: INE, Idescat; Agència Estatal d'Administració Tributària; Departament de Treball, Afers Socials i Famílies; Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social; Eurostat i Banc d'Espanya.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	3r 2017	4t 2017	1r 2018	Gen. 2018	Febr. 2018	Març 2018
Catalunya									
Índex de preus de consum	-0,2	0,1	2,2	2,0	1,7	1,2	0,9	1,4	1,5
Inflació subjacent	0,9	1,1	1,3	1,6	1,1	1,2	1,0	1,3	1,4
Índex de preus industrials	-2,7	-3,6	4,3	3,3	2,2	1,2	-0,2	1,5	2,3
Salaris pactats en convenis ¹	0,79	1,10	1,52	1,42	1,42	1,58	1,44	1,58	1,58
Cost laboral total ²	0,7	0,1	-0,3	-0,2	0,3	-	-	-	-
Espanya									
Índex de preus de consum	-0,5	-0,2	2,0	1,7	1,4	1,0	0,6	1,1	1,2
Inflació subjacent	0,6	0,8	1,1	1,3	0,8	1,0	0,8	1,1	1,2
Índex de preus harmonitzat	-0,6	-0,3	2,0	1,8	1,6	1,1	0,7	1,2	1,3
Índex de preus industrials	-2,1	-3,1	4,4	3,3	2,6	0,9	0,0	1,2	1,3
Salaris pactats en convenis ¹	0,71	1,02	1,48	1,40	1,43	1,53	1,49	1,51	1,53
Cost laboral total ²	0,6	-0,4	0,2	0,4	0,7	-	-	-	-
Zona euro									
Índex de preus harmonitzat	0,0	0,2	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,1	1,3
Inflació subjacent	0,8	0,8	1,1	1,3	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3
Índex de preus industrials	-2,7	-2,3	3,1	2,4	2,5	-	1,6	1,6	-

Altres

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	3r 2017	4t 2017	1t 2018	Febr. 2018	Març 2018	Abr. 2018
Valor del tipus de canvi (\$/euro)*	1,329	1,110	1,107	1,174	1,178	1,230	1,235	1,234	1,228
Preu del petroli (\$/barril)	-47,5	-17,0	25,3	15,2	27,0	24,6	19,5	28,6	40,4
Cotització borsària IBEX-35 ³	3,7	-7,2	-2,0	18,3	7,4	-8,2	3,0	-8,2	-6,9

¹Dades acumulades. Les dades anuals inclouen les revisions pactades fins al final del període.

²Cost per treballador i mes

³A final del període..

Font: INE; Idescat; Departament de Treball, Afers Socials i Famílies; Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, Eurostat i Banc d'Espanya.

Requadre. Estat d'execució dels comptes de la Generalitat del 2017

Els pressupostos del 2017 es van publicar en la llei 4/2017, del 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017. Fins aleshores, el pressupost es va regir per una situació de pròrroga d'acord amb el Decret 331/2016, de 20 de desembre, pel qual s'establien els criteris d'aplicació de la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2015, mentre no entraven en vigor els del 2017.

El dèficit del 2017 se situa per sota de l'objectiu

El 2017, els comptes de la Generalitat de Catalunya van presentar un dèficit (després dels ajustos del Sistema de Comptes Europeu, SEC) de 1.243 milions d'euros, equivalent a un 0,56 % del PIB. Amb aquesta xifra, el dèficit aconsegueix l'objectiu del límit del 0,6 % del PIB assignat pel Ministeri d'Hisenda i Funció Pública. L'import del dèficit el 2017 s'ha reduït un 37 % en relació amb l'any anterior.

El saldo pressupostari va ser de -1.115 milions, xifra que representa una millora d'un 33,9 % respecte del 2016 gràcies al bon comportament dels ingressos, concretament pel creixement dels recursos del model de finançament.

Dades bàsiques de l'estat d'execució dels comptes de la Generalitat. 2017 (milions d'euros)

	2016	2017	% de variació 2016/2017
Ingressos no financers*	22.387	24.140	7,8
Despeses no financeres*	24.073	25.255	4,9
Saldo no financer*	-1.686	-1.115	33,9
Ajustos SEC	-288	-128	55,5
Dèficit segons SEC	-1.974	-1.243	37,0
% del dèficit SEC en el PIB català	-0,92	-0,56	-

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

L'aplicació al saldo pressupostari dels ajustos comptables de la metodologia del SEC va afegir 128 milions d'euros al dèficit, resultat d'un conjunt d'ajustos negatius, com les aportacions de capital i les diferències de comptabilització de la prestació de serveis sanitaris de l'ICS al Catalunya, i positius, com el resultat de les empreses. En conjunt, el valor d'aquests ajustos comptables és un 55,5% inferior als ajustos introduïts el 2016, fet que s'explica majoritàriament per l'ajust de meritació d'interessos.

Les bestretes del model de finançament i les liquidacions pendents fan incrementar els ingressos

El 2017 els drets liquidats per operacions no financeres del sector públic administratiu de la Generalitat van ser de 24.140 milions d'euros, import un 7,8 % superior al del 2016.

El gruix dels ingressos pressupostaris de la Generalitat són les bestretes a compte del model de finançament, que el 2017 van augmentar un 6,4 %. Al seu torn, les liquidacions del model de finançament van créixer un 23 %. Tots dos conceptes van impulsar a l'alça els capítols d'impostos directes (un 10,9 %) i indirectes (un 12,6 %); aquesta evolució també recull l'impacte positiu de la nova forma comptable de liquidar els imports pendents de retorn del model de finançament dels anys 2008 i 2009 (el 2016 incloïa liquidacions negatives dels impostos i positives de les transferències corrents, però el 2017 es contempla com una transferència negativa); aquest canvi comptable té, al seu torn, un impacte negatiu sobre les transferències corrents, que disminueixen un 30,7 %.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per capítols.

2017 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2016/2017)
Impostos directes	9.630	10.153	10,9
Impostos indirectes	10.912	11.426	12,6
Taxes i altres ingressos	783	1.022	17,5
Transferències corrents	2.221	1.357	-30,7
Ingressos patrimonials	44	60	-3,7
Alienació d'inversions	0	9	130,5
Transferències de capital	41	114	-40,3
Total ingressos corrents	23.591	24.018	8,2
Total ingressos de capital	41	123	-36,9
Total ingressos no financers	23.632	24.140	7,8

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Pel què fa a la resta d'impostos, destaca l'acceleració dels impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, recollint el dinamisme del sector immobiliari, així com l'impacte de la pujada de tipus impositius. D'altra banda, l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques ha presentat una liquidació negativa perquè s'han retornat els ingressos produïts abans de què el Tribunal Constitucional anul·lés aquest impost. Altres fets destacats són l'increment de la liquidació de l'impost sobre determinats mitjans de transports i la creació de l'impost sobre begudes ensucrades envasades.

Les taxes i altres ingressos s'incrementen un 17,5 %, principalment per les diferències de comptabilització de la prestació de serveis sanitaris de l'ICS al CatSalut.

Finalment, cal destacar que el 2017, les transferències corrents no inclouen cap ingrés del Fons Social Europeu i que tampoc s'ha liquidat cap transferència de capital del FEDER.

La despesa no financera presenta un increment del 4,9 %, si bé en termes meritats l'augment és inferior

Les despeses no financeres de l'any 2017 van ser de 25.255 milions d'euros, amb un increment del 4,9 % respecte del 2016.

El detall per capítols mostra que les despeses per remuneracions del personal es van incrementar un 4,3 %; d'una banda per l'increment de les dotacions de personal docent i de personal de l'ICS així com la despesa de Mossos d'Esquadra i dels bombers, i de l'altra, per l'increment retributiu de l'1 % i el pagament de la part que corresponent a 63 dies de la paga extra de 2012 .

Les despeses corrents en béns i serveis van augmentar un 4,1 %; aquest increment es deu a l'augment de la despesa dels concerts sanitaris, la major compra de serveis i de medicació hospitalària de dispensació ambulatoria i a la major despesa comptabilitzada d'exercicis anteriors. També va augmentar la despesa dels subministraments de l'ICS i dels concerts socials. En canvi en el Departament de Justícia la despeses dels drets de superfície de jutjats i centres penitenciaris és menor per l'import de l'IVA que es deixa de pagar.

Les transferències corrents van augmentar un 5,6 %; aquest augment es concentra bàsicament en les despeses de farmàcia, de prestacions socials a famílies i de l'àmbit educatiu (entre altres motius, per a

incorporar els augments retributius), del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya, de les transferències a l'Agència de l'habitatge de Catalunya (que enguany es finança amb transferències corrents enlloc de capital).

Estat d'execució del pressupost de despeses de la Generalitat* per capítols.
2017 (milions d'euros)

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2016/2017)
Remuneracions del personal	7.532	7.560	7.450	4,3
Compra de béns corrents i serveis	7.729	8.567	8.317	4,1
Interessos	799	792	792	35,9
Transferències corrents	7.254	8.270	7.693	5,6
Fons de contingència	330	266	-	-
Inversions reals	590	588	488	5,9
Transferències de capital	502	575	514	-15,6
Total despeses corrents	23.644	25.455	24.253	5,4
Total despeses de capital	1.092	1.163	1.002	-6,3
Total despeses no financeres	24.736	26.618	25.255	4,9

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Pel què fa a les operacions de capital, les inversions reals augmenten un 5,9 %, mentre que les transferències de capital es redueixen un 15,6 %, amb reduccions que afecten a partides diverses.

Per tal de conèixer l'evolució real de les despeses entre els dos exercicis, a continuació es mostren les despeses ajustades en termes meritats. Aquest ajust consisteix en sumar a cada any la despesa de l'exercici pendent de comptabilitzar i, al mateix temps excloure la despesa comptabilitzada cada any corresponent a exercicis anteriors. Aquest ajust realitzat per als anys 2016 i 2017, mostra que la despesa meritada va augmentar un 3,7 % el 2017, per tant per sota de l'augment de les obligacions reconegudes aquest any.

Per capítols, la despesa meritada en béns corrents i serveis augmenta un 2,7 %, mentre que en la liquidació pressupostària l'augment és del 4,1 %. L'increment correspon a una major despesa sanitària i altres partides, com ara la compra de serveis socials, a l'augment de despeses TIC i a les despeses vinculades a les eleccions del 21 de desembre.

Pel que fa als interessos financers, l'augment en termes meritats és del 4,6 % (enfront del creixement del 35,9 % de les obligacions reconegudes de la liquidació). La diferència correspon al fet que va deixar de tenir efecte l'aplicació del tipus 0 % a les operacions del FLA.

En el cas de les transferències corrents, l'augment en termes meritats és del 4,6 % (enfrent del 5,6 % d'augment en termes d'obligacions reconegudes). El principal increment es produeix en la partida de farmàcia, però també s'incrementen les transferències de l'àmbit educatiu.

Les inversions reals augmenten un 27,2 % per la major despesa en inversions d'edificis, i les transferències de capital es redueixen un 12,8 %.

Estat d'execució del pressupost de despeses ajustades de la Generalitat* per capítols. 2017. (milions d'euros)

	Despesa meritada	% de variació (OR 2016/2017)
Remuneracions del personal	7.465	4,2
Compra de béns corrents i serveis	8.346	2,7
Interessos	826	4,6
Transferències corrents	7.699	4,6
Inversions reals	477	27,2
Transferències de capital	531	-12,8
Total despeses corrents	24.336	3,8
Total despeses de capital	1.007	2,4
Total despeses no financeres	25.343	3,7

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya. Despesa meritada: obligacions reconegudes ajustades per la variació del compte 413.